

РОДАС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 213 (963) ♦ Четвер, 10 листопада 1994 року ♦ Ціна договірної

ДІМ, ДЕ ПРИЙМАЮТЬ ЗАКОНИ

«Єдиним органом законодавчої влади України є Верховна Рада. Верховна Рада України правомочна розглядати і розв'язувати будь-яке питання, що не входить згідно з Конституцією до компетенції органів державної виконавчої чи судової влади, а також не є таким, що вирішується виключно всеукраїнським референдумом...»

(Конституція України, гл.12, ст. 97).

Верховна Рада України сьогодні:

394 народних депутати. З них:
381 з вищою освітою;
44 — економісти; 102 — інженери; 32 — юристи; 65 — фахівці освіти; 57 — фахівці сільськогосподарських професій; 10 — медики; 4 — енергетики, металурги, машинобудівники; 12 — хіміки, фізики, математики; 10 — архітектори, будівельники; 11 — соціологи, психологи, політики; 20 — перші керівники міністерств і відомств; 20 — працівники Рад усіх рівнів; 35 — директори державних підприємств та ін.; 15 докторів наук; 60 кандидатів наук.

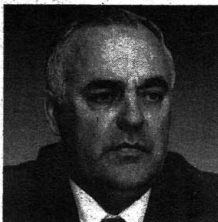
(Закінчення на 3-й стор.).

Керівники Верховної Ради України

МОРОЗ Олександр Олександрович —
Голова Верховної Ради України

ТКАЧЕНКО Олександр Миколайович —
перший заступник Голови
Верховної Ради України

ДЬОМІН Олег Олексійович —
заступник Голови Верховної
Ради України

Візит до Бельгії

8 листопада вночі до Києва повернулася очолювана Олександром Морозом делегація Верховної Ради України, яка на запрошення парламенту Бельгії перебувала в цій країні з триденним офіційним візитом.

Було прийнято комюніке.

(Чит. стор.2.).

За закритими дверима

Президент України Леонід Кучма прийняв міністра закордонних справ Данії Нільса Хелвега Петерсена, який перебуває в Україні з дводенним офіційним візитом. Бесіда проходила за закритими дверима. Як стало відомо кореспондентові Укрінформу, в її ході обговорювалися питання розв'язку і поглиблення двосторонніх відносин — як політичних, так і економічних. З обох сторін було висловлено прагнення до розширення українсько-данського діалогу на всіх рів-

День 7 листопада

Київ

Зусилля столичної адміністрації добитися, щоб дві «протилежно за-ряджені» маніфестації прихильників жовтневих революційних традицій 1917 року і тих, хто їх рішуче заперечує, не зіткнулися, виявилися, м'яко кажучи, неефективними. Запо-біти відвертому протистоянню маніфестантів узявся ЗМОП. Короткоплинне зіткнення сторін закінчилося легкими тілесними ушкодженнями.

Луганськ

Близько двох тисяч чоловік узяли участь у мітингу з нагоди роковин подій, які сталися у жовтні 1917 року у Петербурзі. Тон мітингу задав керівник області Петро Купін, перший секретар обкому Компартії України. Виступаючи по місцевому радіо, він задував успішні 1937 року, заклав згуртуватися для рішучої відсічі політиці Президента України.

Тим часом за містом з ініціативи товариства «Меморіал» представни-

ки протилежних сил освятили Хрест, а у місті збуджені пенсіонери вимагали: «Годі жити минулим за рахунок майбутнього!»

Луцьк

Протистояння між прихильниками «історичної ролі Жовтня» і тими, хто вважав соціалістичну революцію 1917 року «ганебною сторінкою в історії людства», все-таки дало іскру. На мітинг, що мав відбутися об 11-й годині ранку біля входу в Центральний парк ім. Лесі Українки, заздалегідь прийшли ті, хто сповідує комуністичну ідеологію, і ті, хто є неперимирним її противником. Майоріли червоні й синьо-жовті прапори... Представникам Комуністичної та Соціалістичної партій говорити не давали. Крики, погрози, прокльони... Довелося втрутитись правоохоронним органам. Під охороною міліції деякі організатори мітингу сховались у колишньому будинку обкому партії, а нині — Волинського університету. А перед його центральними дверима лунали стрілецькі пісні...

• І знову ДНЯЗ

Учора перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Ткаченко прийняв делегацію зовнішньополітичного відомства Королівства Данія на чолі з міністром закордонних справ Нільсом Хелвегом Петерсеном. О. Ткаченко поінформував гостя про роботу українського парламенту і заходи, які намічено здійснити для реформування економіки та стабілізації суспільного становища. Пан Петерсен наголосив, що його візит до нашої держави має на меті сприяти поглибленню контактів України з Данією та Європейським Союзом. Під час бесіди значне місце займало питання приєднання України до ДНЯЗу.

Обрано представника України

На 93-й сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй до складу одного з головних експертних органів ООН — Комітету по вєсках — обрано представника України — першого секретаря постпредства Ігоря Гумєнного. Під час голосування при розгляді цього питання на пленарному засіданні сесії за кандидатуру представника України віддали голоси 111 країн — членів ООН.

Обрання українського експерта до Комітету по вєсках відкриває додаткові можливості для просування ініціатив у сфері адміністративно-бюджетної діяльності ООН, що відповідають інтересам нашої країни.

КОМЮНІКЕ про перебування Голови Верховної Ради України О.О.Мороза у Королівстві Бельгія

На запрошення Голови Палати представників та Голови Сенату Парламенту Королівства Бельгія 6-8 листопада 1994 року Королівство Бельгія відвідала делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради О.О.Морозом.

В ході візиту відбулися зустрічі Голови Верховної Ради з керівниками Парламенту Королівства Бельгія — Головою Палати представників Ш.-Ф. Нотомбом та Головою Сенату Ф.Сваленом, членами комісій з питань зовнішніх зв'язків та комісій з питань перегляду Конституції обох палат бельгійського парламенту, віце-прем'єр-міністром, міністром з бюджетних питань Бельгії Г.Ван Ромпеем, керівництвом мерії м.Брюсселя, представниками бельгійських ділових кіл.

О.О.Мороз поінформовував бельгійську сторону про політичні, економічні та соціальні процеси в Україні, закономірну діяльність Верховної Ради, підготовку нової Конституції України, проблеми розвитку демократії, формування ринкових відносин.

Обговорюючи стан українсько-бельгійських відносин, сторони висловилися на користь посилення двостороннього співробітництва в різних галузях, в т.ч. шляхом поглиблення двостороннього політичного діалогу, проведення двосторонніх та багаторічних політичних консультацій з питань, що становитимуть взаємний інтерес.

Сторони заявили про свої наміри поглиблювати та зміцнювати зв'язки між Верховною Радою України і Парламентом Королівства Бельгія, що відіграватиме важливу роль у подальшому розвитку двосторонніх стосунків, відносин дружби і співробітництва між народами України і Бельгії.

Голова Верховної Ради України передав Голові Палати представників Ш.-Ф.Нотомбу та Голові Сенату Ф.Свалену запрошення відвідати Україну з офіційним візитом.

Під час перебування в Бельгії Голови Верховної Ради України відбулися його зустрічі з Головою Європейської Парламенту К.Геншем та з членами Комісії Європарламенту з закордонних справ.

Він зустрівся також з членом Європейської Комісії Г.Ван Ден Брюком.

У штаб-квартирі НАТО відбувся діалог Голови Верховної Ради України О.О.Мороза з Генеральним секретарем НАТО В.Клясом.

Голова Верховної Ради України і голови палат Парламенту Королівства Бельгія вирішили подати на розгляд відповідних комісій Верховної Ради України і палат Парламенту Королівства Бельгія пропозиції щодо реалізації намірів, викладених у цьому комюніке.

Брюссель, 8 листопада 1994 року.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Під головуванням першого заступника Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка 8 листопада відбулося засідання Президії Верховної Ради, на якому обговорено питання, внесені на пленарні засідання в листопаді цього року. Зокрема, буде розглянуто склад Конституційної комісії, проект Закону України про місцеву Раду народних депутатів, Державний бюджет України на 1995 рік, Концепцію соціальної політики в країні та багато інших проблем.

Члени Президії винесли на обговорення сесії проект Закону України «Про постійні комісії Верховної Ради України».

Прес-служба Верховної Ради України.

УСПІХ, ЯКОГО НЕ СПОДІВАЛИСЬ

У результаті офіційного візиту Президента України Леоніда Кучми до Туркменістану підписано пакет документів, один перелік яких засвідчує нові перспективи українсько-туркменських відносин. Загалом затверджено сім домовленостей: Протокол щодо обміну грамотами про ратифікацію Договору про дружбу і співробітництво між Україною і Туркменістаном, Протокол між урядом України і урядом Туркменістану про відкриття посольства, спільне Комюніке, Угода між урядом України та урядом Туркменістану про реструктуризацію державного боргу України Туркменістану за 1993 рік, Угода між урядом України і урядом Туркменістану про порядок розрахунків за поставки природного газу в 1994 році, Угода між урядом України і урядом Туркменістану про виробничу кооперацію, Угода між урядом України і урядом Туркменістану про вільну торгівлю.

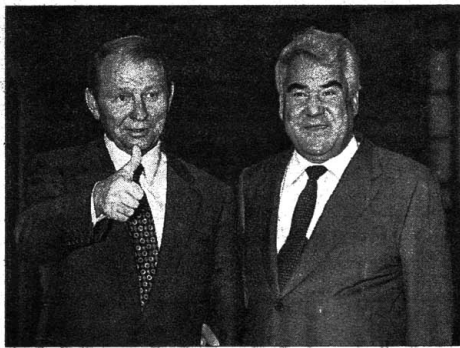
Переговорний процес, який привів сторони до таких великоштабних домовленостей, був складним і драматичним.

На початку спільного засідання делегації мікро економіки Роман Шпек коротко ознайомив учасників переговорів з позицією України: можливою бюджету надзвичайно обмежені. Сьогодні Україна не спроможна сплатити борги. Тому йде мова про реструктуризацію заборгованості. Отримання допомоги від МВФ дасть можливість вийти до кінця року на рівень інфляції до 10 відсотків і стримати стрибок переінфляції. І тому Україна хотіла б повернути собі репутацію партнера, який сплатує поточні рахунки.

Подібна заява викликала активне заперечення з боку заступника голови Кабінету міністрів Туркменістану Валерія Отчердова. Він сказав: Туркменістан готовий допомагати. Ми можемо віддати йому нуль, але не дві, бо тоді загине самі. Якщо Україна не має інших пропозицій, то далі вести переговори немає сенсу.

У залі запанувала тиша, схоже було, що делегації України доведеться завчасно покинути Ашгабад і — з порожніми руками.

Така постановка питання, а також розбіжності у трактуванні ставлення міжнародних фінансових організацій

щодо підтримки реформ в Україні звели переговори в глухий кут.

Тоді було вирішено запросити на переговори старшого координатора адміністрації США з СНД Джеймса Коллінза, який саме перебував в Ашгабаді, аби він пояснив позицію МВФ щодо використання коштів, що надійдуть Україні.

Д. Коллінз висловився однозначно: міжнародні фінансові організації — за реформування економіки України і надаватимуть посильну допомогу.

Україно-туркменські переговори продовжилися, але ясності і впевненості в їх результативності не було. Над Ашгабадом згущалися сутінки.

Поки тривали бурхливі дебати на засіданні двох делегацій, Президенти А. Кучми і С. Ніязов вели розмову віч-на-віч. Тепер тільки їм було під силу розв'язувати горляві вузлові проблеми. Нарешті вони вийшли до журналістів.

С. Ніязов: То не людина, яка не розуміє болю і труднощів іншої людини. Не треба кривити душу. Україна не може без Туркменістану, ми не можемо без України. У нас спільна мета: побудова незалежних держав. Тому треба шукати варіанти співробітництва, взаємодопомоги. Шукати те, що об'єднує, а не створює протистояння. Ми знайшли взаємоприйнятні рішення.

Леонід Кучма: Ми домовились оформити борг України як кредит на сім років. Поставки природного газу за 1994 рік частково будуть оплачені валютою, частково —

товарами. Україна — боржник, на жаль. Але треба відходити з реалістичного, а не з амбіцій. Ми повинні підтримувати один одного в цей скрутний час.

Президенти виявили мудрість, дипломатичний хист і далекоглядність. Протягом усієї ночі члени делегацій опрацьовували досягнуті Президентами домовленості, оформили їх у чіткі рядки державних документів. Ранком 11-го листопада сім згадуваних вище документів було підписано.

Валерій Отчердов, заступник голови Кабінету міністрів Туркменістану, виграв і Україна, і Туркменістан. Вдалося знайти рішення, яке відповідає інтересам обох сторін. Для Туркменістану — це впевненість, що обсяги погоджених платежів будуть виконані. І ми не помилились у прогнозуванні і плануванні економічної і фінансової ситуації у себе. У митлому ми розраховували на надійність наших українських партнерів, а виходило, як у вісній: ти ж мене підмау. Зараз ситуація змінилась. Розрахунки українських економістів підтверджено і перевірено спеціалістами Міжнародного валютного фонду. Є гарантії з боку певних міжнародних організацій.

Ігор Митюков, віце-прем'єр-міністр України: ми не чекали, що дасться досягти домовленостей і планували перенести переговори. Вирішальну роль відіграла позиція обох Президентів. Тепер наше завдання — з листопада розпочати повністю обслуговувати поточні рахунки, щоб не зростав борг. Угоди про кооперацію і вільну торгівлю покинули знати ті бар'єри, які є не лише при поставках газу, а й з усього спектра експортно-імпортних операцій. У промисловості, сільському господарстві Туркменістану використовується велика кількість техніки з України, або виготовлено за участю України. Тому ми готові допомагати в обслуговуванні, ремонті. Тут ведеться також велике житлове, промислове, ірригаційне будівництво. Ми можемо виконувати монтажні роботи, поставляти техніку, будматеріали, запасні частини.

Є перспективи створення спільних підприємств, зокрема українсько-туркменського банку, спільної структури для транспортування і переробки природного газу на потужностях України.

Геннадій Удовенко, міністр закордонних справ України: важко уявити наслідки, якщо не вдалося досягти результатів на переговорах. Попереду у нас була б дуже складна зима. С. Ніязов і А. Кучма вийшли з честю із задоволенням, б безнадійної ситуації. Для України зв'язки з Туркменістаном мають важливе не лише економічне, а й політичне значення. Ця країна має дуже вигідне геополітичне розташування, і через неї ми можемо вийти на держави Перської затоки. Тому ми повинні дещо змінювати зовнішньополітичний курс. Необхідно сконцентрувати зусилля, звичайно, не за рахунок Заходу, надати нового імпульсу зв'язкам з країнами СНД. Мене дивує той факт, що ми встановили дипломатичні відносини з Сан-Маріно, а в Туркменістані не спромоглися за три роки відкрити посольство. І це в країні, від якої залежить наше живихання.

Ще одне, на що звернув увагу Г. Удовенко. Сьогодні ми плануємо розраховуватися з боргами з допомогою кредитів, що їх надасть МВФ. Це паліативне рішення. Самим треба активно впроваджувати реформи, щоб не заасажати далі воли доброго дядька: дасть чи не дасть.

Заклик, гідний підтримки.

Анатолій ГОРЛОВ.
Київ—Ашгабад—Київ.
Не змінув А. Кучма і С. Ніязов. Ашгабад.

Фото Володимира РЄШКА.
(УкрІнформ).

Парламентська хроніка

НЕ РОЗПАЛЮВАТИ ПРИСТРАСТЕЙ...

Ранкове засідання 9 листопада

Воно почалося із заяв парламентських фракцій. Зокрема, В'ячеслав Чорновіл оприлюднив ставлення Народного руху щодо подій 7 листопада в Києві. Від фракції «Державність» із заявою щодо цінності політики мав слово депутат Микола Поровський, але не вклався в три хвилини. У суперечках дати чи не дати йому додатковий час минуло 15 хвилин, відведених на «розминку». Заяву дочитав Павло Мовчан. Але емоційне збудження досягло апогею. У цей час уряд на чолі з прем'єр-міністром В. Масолом чекав розгляду наміченого питання — інформації Кабінету міністрів України про виконання постанови Верховної Ради України від 4 листопада 1994 року щодо ситуації, пов'язаної із зміною цінності політики, підвищення заробітної плати та пенсій, а також інформації Національного банку України про виконання постанови ВР України від 4 листопада 1994 року щодо ситуації, пов'язаної із зміною курсу україн-

ського карбованця і кредитної політики.

Депутати, обговорюючи внесення на розгляд сесії орієнтовний порядок, наголошували, що треба зв'язати з обговорення намічене на 10 листопада питання щодо відновлення Компартії України, щоб не розпалювати політичні пристрасті. Кілька разів у залі лунала пропозиція розглянути питання щодо суміщення посад Голови ВР України і голови Соцпартії Олександром Морозом.

У своєму виступі депутат Петро Симоненко уся винув за події, що відбулися 7 листопада в Києві та Луцьку, поклав на демократичні сили і виклав навіть заяву з рестрації деякі політичні партії. Інше через годину парламент розпочав розгляд головних питань. 3 інформацією виступив прем'єр-міністр України Віталій Масол. Він, зокрема, зазначив, що уряд виконує рішення Президента України і парламенту. Останнє підвищення цін він пояснив комплексом об'єктивних

чинників, зокрема зростанням зовнішнього боргу, неплатежів, вступу до Міжнародного валютного фонду, а також дефіцитом бюджету, що стягнув 20 відсотків валового продукту.

Віталій Масол зазначив, що живимість заходи для соціального пом'якшення цінного удару, і запевнив, що за умови, коли урядові буде надано змогу працювати, наступний рік буде роком конструктивних реформ і стабілізації. В. Масол висловив також особисте ставлення до лібералізації цін: «Назвіть мене сто разів популістом або консерватором, але я впевнений, що лібералізація цін необхідно підкріплювати реальним приростом виробництва».

Далі на сесії виступив міністр економіки України Роман Шпек. Він зазначив, зокрема, що нинішнє підвищення цін не є традиційне підвищення цін, це — лібералізація. Лібералізаційна політика проводиться саме з метою стабілізації.

Виступка також перший заступник міністра фінансів пан Гончарук.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Голови постійних комісій Верховної Ради України

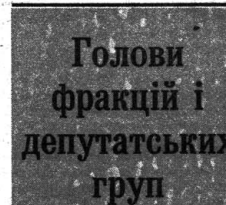
АЗАРОВ Микола Юрійович — заступник голови Комісії з питань бюджету

ОЛШІНИК Борис Ілліч — голова Комісії у закордонних справах і зв'язках з СНД

МУЗИК Володимир Васильович — голова Комісії з питань оборони і державної безпеки

ДОВГАНЬ Сергій Васильович — керівник депутатської групи «Аграрники України»

СОБОЛЕВ Сергій Владиславович — керівник депутатської групи «Реформа»

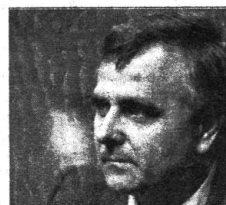
СТРЕТОВИЧ Володимир Миколайович — голова Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи

ЯКОВЕНКО Олександр Миколайович — голова Комісії з питань молоді, спорту і туризму

СУСЛОВ Віктор Іванович — голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності

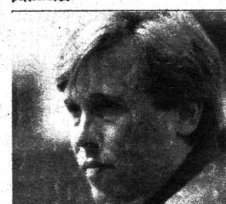
ЯЦЕНКО Володимир Михайлович — голова Комісії з питань Чорнобильської катастрофи

ФІЛІПЧУК Георгій Георгійович — голова Комісії з питань екологічної політики

СИМОНЕНКО Петро Миколайович — голова депутатської фракції «Комуністи України за соціальну справедливість і народонадда»

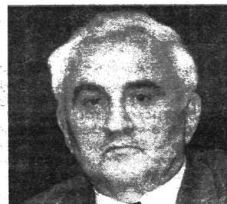
ЧОРНОВІЛ Власлав Максимович — голова депутатської фракції Народного Руху України

СТЕШЕНКО Олександр Миколайович — голова Комісії з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування

СТОРИЗКО Володимир Юрійович — голова Комісії з питань науки та народної освіти

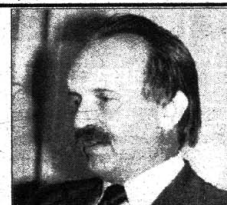
ЧЕРЕП Валерій Іванович — голова Комісії з питань базових галузей та соціально-економічного розвитку регіонів

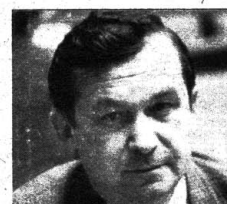
ПАВЛОВСЬКИЙ Михайло Антонович — голова Комісії з питань ядерної політики та ядерної безпеки

ШЕРК Петро Володимирович — голова Комісії з питань регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів

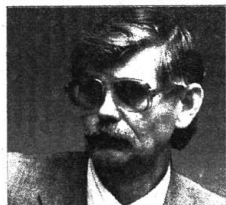
ЧУК Іван Сергійович — голова депутатської фракції «Соціалістична фракція»

МЕРКУШОВ Віктор Тимофійович — керівник депутатської групи «Єдність»

БУЗДУГАН Юрій Олексійович — голова Комісії з питань соціальної політики та праці

КОСІВ Михайло Васильович — голова Комісії з питань культури і духовності

КОШЧУК Олександр Михайлович — голова Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку

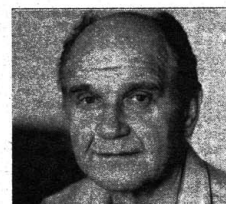
БОРОДИЧ Леонід Васильович — голова Комісії з питань законності і правопорядку

ПОНЕДІЛКО Віктор Іванович — голова Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації

ЮХОВСЬКИЙ Ігор Рафаїлович — керівник депутатської групи «Державність»

КАРПІОВ Олександр Миколайович — керівник міжрегіональної депутатської групи (МДГ)

СПІЖЕНКО Юрій Прокопович — голова Комісії з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства

ТАРАНОВ Олег Вадимович — голова Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством

ДАНИЛЕНКО Анатолій Степанович — голова Комісії з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села

ОМІЛЕНЧЕНКО Григорій Омелянович — голова Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією

БУТКЕВИЧ Володимир Григорович — керівник міжрегіональної депутатської групи (МДГ)

БУТЕНКО Антон Денисович — керівник депутатської групи «Центр»

КАРПІОВ Олександр Миколайович — керівник міжрегіональної депутатської групи (МДГ)

ЧАС ВИМАГАЄ ПРАГМАТИКІВ

Праця в АПК обумовила деякі додаткові особливості ринкового співотримання сільських мешканців. Адже нинішня постановка уряду «Про ціноутворення в умовах реформування економіки» побачила світ квітця після того, як селяни виростили, з трудом зібрали і збули свою продукцію за безцінь. Підвищення ціни на все і вся (щого разу — одночасно і з скасуванням орієнтовних закупівельних цінь) вже другий рік поспіль відбувається саме о ції порі. Висновок: держава знову намагається за рахунок села вирішити свої проблеми.

Приближно на такому соціально-політичному тлі відбувалася поїздка заступника Голови Верховної Ради України Олега Дьоміна в Вінницю.

Програма дводенного перебування передбачала зустрічі з керівниками міських Рад, працівниками та директорами сільськогосподарських підприємств, керівниками установ і організацій Орнатського, Липецького і Потребненського районів. Максимально напружений графік роботи, здавалося, сприяв вивченню соціально-економічної ситуації в регіоні, аналізу дії останніх рішень уряду, отриманню «зворотньої» інформації про перші кроки ринкових реформ у АПК, проблеми соціального захисту.

Мешканці української «глибинки» за 20 років звикли бачити керівників держави лише по телевізору. Тому цікаво знати, який ри-

нув на Олега Дьоміна і народного депутата України Володимира Буткевича, котрий супроводжував його в поїзді по власному виборчому округу, можна було зрозуміти.

— Коли у нашому місті буде лавина?

— Як можна прожити на 300 тисяч купівельних цінь?

— Чому й досі немає закону про альтернативну службу в армії?

Вінницькі чорноземні здавна постачають Україну «стратегічними» культурами — цукровим буряком. Втім, нині держава, залишивши за собою «стратегічні» плани по збуту цієї продукції, всі «тактичні» рішення звалила на плечі виробників. 80 відсотків паливно-мастильних матеріалів і запасників господарства змушені купувати за комерційними цінами. Про нову техніку годі й казати. Приблизно мільярд — в сфері фантастичного. А от про паритет ціни на сільськогосподарську і промислову товари тривалий час лише розмови точаться.

Доволити масла у вогонь несподіватки. Як приклад: в Липецькому районі три цукрові заводи, і всі три разом мають непогашені кредити більш як 50 млрд. купівель. За «стратегічну» продукцію, відправлену за кліринговими угодами в рахунок боргів за російським нафту і газ, держава і досі з виробниками не розраховується. Заводи, в свою чергу, не розраховувалися за сировину з колгоспами. Ре-

зультат: проблематично видається наступна сівба, а гасло «Зберемо врожай без втрат і державних пільгових кредитів» надто вже теоретичним.

Майже всі керівники підприємств, з якими довелося зустрічатися Олегу Дьоміну та Володимиру Буткевичу, нарікали на несправданно високі податки, що «просто душать виробників». Наприклад, Орнатський сільгоспод за кожного випеченого кілограма хліба, що коштує 3,200 крб., платить 1.200 крб. податків. В свою чергу, на кожні 200 державних податків спритний підприємці мають хоча б менше три способи їх не сплачувати. Через що держава не отримує 70% податкових надходжень.

Під час зустрічі з керівниками підприємств Олег Дьомін зазначив, що найближчим часом податкова політика буде переглядана, і проект нового закону про оподаткування поставити виробника у пільгові умови: «Ситова практика доводить — податок, більший за 30%, працює проти виробництва».

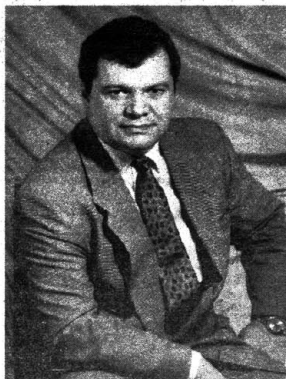
Вочевидь, селу не вистачить без інвестицій. І тут потрібні принципові рішення, чи буде земля товаром, чи отримають іноземні інвестори гарантії у вигляді земельної застави? Селян, здається, мало цікавило, на чий землі й працювати. Фермери в районах нечисленні, хоча члени землі бодай в оренду — без техніки і коштів — одиниці. Коментар Олега Дьоміна з цього питання був таким: «Земля — це

перш за все капітал, що має свою вартість, а значить повинен відповідно оподатковуватися. До питання про приватизацію землі слід підходити зважено і диференційовано. Існує, землі підприємств (не близько 30% загальної площі), які вже сьогодні чинне за законодавством дозволяє передавати у власність».

Що ж до зростання ціни, яке так хвилювало присутніх на зустрішках, заступник голови ВР пообіцяв, що держава здійснюватиме детальне обстеження ціноутворення, і за необхідності, вносимі корективи. Але ціна має виконувати свою природну функцію, а не дотувати за державної кишені поведінку на 80%. Держава має перейти на адресні дотації необхідності на деякі види продукції першої необхідності, дотації мають бути захищеними. Останні законодавчі акти про підвищення зарплат і пенсій діятимуть до ухвалення Закону про опілату праці. Він, за словами Олега Дьоміна, ґрунтуватиметься на двох асоціах: зарплата має бути заробленою, і становити частку у собівартості продукції.

Підбиваючи підсумки поїздки, Олег Дьомін наголосив: «Ліній допри не відведено на безцільні чарти. Так, залишити пошуки камінів спотикання між різними гілками влади, узгодити і ухвалити перший блок економічних законів, забезпечити базу для того, щоб програма Президента виконалася за графіком. Люди хочуть бачити в парламенті прагматиків, а не політичних неприємств».

Галина РОМАНЦОВА.

Валерій БАВИЧ, народний депутат України (група «Бідність»), президент АТ «Українська фінансова група»

залишилося. Промисловість, сільськогосподарство, енергетичний комплекс майже повністю зруйновані.

Гадаю, важливо й те, що програма сумісна з позицією Міжнародного валютного фонду, який допомагає дуже багатьом країнам виходити з критичної ситуації. Як знайомих, наприклад, з іспанським варіантом, де Міжнародний валютний фонд чимало допоміг. Зустріч з послом Іспанії в Україні дала змогу обмінятися думками щодо даної програми, переконатися: це і нам підходить.

Певен: ми можемо швидко відбудувати економіку, підняти виробництво. Адже наш промислово-економічний і сільськогосподарський потенціал у кількості разів перевищує іспанський.

— Ви виділили, гадаємо, найголовніше: неважко проголосити програму, але де команда виконавців? У зв'язку з цим запитання: чи зростає, на вашу думку, у нас та політична й економічна еліта, з числа якої можна відібрати людей до такої команди? Ми ж розуміємо, що команда має бути не тільки в оточенні Президента, в уряді, а й хоч якоюсь мірою в ни-

— Продовжимо, коли не заперечуєте, розмову по команді. Згадаймо: Столітин був великим реформатором Росії, це відомо. І він казав, що в реформах кожен новий крок повинен не повинен погіршувати матеріального становища людей у країні. Якщо погіршує — повернися, виправляй попередній крок. Чи може та команда, про яку ви говорите, діяти за таким же принципом? Адже у нас наявне погіршення матеріального рівня життя людей і через це чималою мірою неприйняття будь-яких реформ. Чи може команда, виходячи з цього нашого найнижчого життєвого рівня, і реформи проводити, і хоча б трішки, але забезпечувати покращення за кожним кроком цих реформ? Або знову нам скажуть: нумо затягнимо паски ще на кілька років, буде ще гірше, але все ж кимось то буде краще? Люди вже не повірять. Чи має ця команда отой столинський підхід до кожного кроку реформ?

— Коли це Леонід Кравчук зустрічався з керівництвом Всесвітнього банку реконструкції і розвитку, там було

однієї статті видатків до іншої в межах одного відсотка неможливе без згоди парламенту.

— Так. Для цього й працюють комісії парламенту. От і в нас слід брати з депутатів підписку про нерозголошення, але виникати слід у всі питання формування й виконання бюджету, не виключаючи справ військових. Як я подивлюся, багатьома депутатами відмакуються від розгляду бюджету. Розумію: справа нудна, рутинна. Але — важлива для всієї країни. І з цього слід виходити.

— Ви досить позитивно сказали про Міжнародний валютний фонд. Але і в парламенті, і в суспільстві існує нині чимала настороженість щодо тих програм, які пропонує Міжнародний валютний фонд. Кажуть про те, що МВФ пропонує шокову терапію, незахищеність соціальної сфери, взагалі заляпаність бюджету від підкупів на проєксерів, студентів тощо, диктує свої умови, не враховуючи нашої ситуації, того, що може призвести до соціальних вибухів. Яка ваша думка з цього приводу?

— В політиці, і у підприємницькій діяльності підходжу до справи як біз-

НА МЕТОД СІРОБІ І ПОМИЛОК

Нині багато хто говорить про доповідь Президента України у Верховній Раді. Деякі трудівники кабінетів навіть збирають сесії місцевих Рад з метою всіляко схвалити її підтримати. Як зовсім недавно. Менталітет, знаєте, одразу не змінюється. Ну, а ми вирішили з цієї теми розпочати розмову з відомим бізнесменом і політиком Валерієм Бабичем. Як він, недавній кандидат у Президенти, оцінює те, що запропонував парламенту і країні Президент Леонід Кучма?

— Як вже казав, що на 80–90 відсотків ця доповідь є й моєю програмною кандидатурою у Президенти України. З моєї боку нібито нескромно так казати, але то правда. Це не означає те примітивне, що хтось у когось... Просто ми думаємо в одному напрямі. І нині я є умовного опонента чи зворотного суперника Президента перетворюється на людину, котра його повністю підтримує і готова відповісти в життя дану програму.

Гадаю, головна проблема, яку Президент сьогодні матиме під час здійснення програми, — кадровий потенціал. Програму проголосити можемо ми всі, а от втілювати в життя... Це мають бути компетентні сили, професіонали, котрі не титаніються методом спроб і помилок, а знатимуть, що робити, як робити, і рухатимуться цілеспрямовано. Це важливо. Часу в нас практично не

залишилося. Промисловість, сільськогосподарство, енергетичний комплекс майже повністю зруйновані.

Гадаю, важливо й те, що програма сумісна з позицією Міжнародного валютного фонду, який допомагає дуже багатьом країнам виходити з критичної ситуації. Як знайомих, наприклад, з іспанським варіантом, де Міжнародний валютний фонд чимало допоміг. Зустріч з послом Іспанії в Україні дала змогу обмінятися думками щодо даної програми, переконатися: це і нам підходить.

Певен: ми можемо швидко відбудувати економіку, підняти виробництво. Адже наш промислово-економічний і сільськогосподарський потенціал у кількості разів перевищує іспанський.

— Ви виділили, гадаємо, найголовніше: неважко проголосити програму, але де команда виконавців? У зв'язку з цим запитання: чи зростає, на вашу думку, у нас та політична й економічна еліта, з числа якої можна відібрати людей до такої команди? Ми ж розуміємо, що команда має бути не тільки в оточенні Президента, в уряді, а й хоч якоюсь мірою в низових структурах. Чи є в нас кадровий потенціал для відповідальних реформ сьогодні чи це треба очікувати його появи?

— Вже є люди, що можуть розв'язувати ці питання і рухатися в хорошому темпі й не припускати (або припускати мінімум) помилок. Два-три десятиліття таких людей є. Відрадно, що ці люди вже-таки збереглися на плаву за всієї нищівної кадрової чехарди. Сьогодні є практично сформована команда, котра може очолити управління фінансами, очолити уряд, економіку. Як у нас увазі Мікфін, Мінекономіки, Національний банк і уряд України. Конкретні імена? В Мікфіні зростає такі люди, як Германчук, Гончарук, Соболєв. Обережно, але заявляє про себе міністр економіки Шек. Це великий грамотна, досвідчена людина. Можна говорити і про міністра зовнішньоекономічних зв'язків Осику. Це ті люди, які відчували економічні механізми і передбачають наслідки тих чи інших реформ і змін. Адже в чому був гандж багатьох молодих наших керівників це недавно? В тому, що вони не знали системи проходження рішень. Гадали: коли сьогодні сказав, то завтра воно вже на плечі економіки чи на виробничі зв'язки. І справа йде. Ні. Бо змінюється період зважання, період поширення ідей, рішення, наказу. Це треба знати. І знати це ті, хто керував практичною роботою. Я працював п'ять років у Держплані і Радміні і знаю, що найкращий документ ці рішення можуть так і не дістати до низів. Або його ще і виклинуть, похвалюють. Тобто в урядовій команді повинні бути люди, що мають досвід роботи в цих системах.

названо 5 або 6 пунктів програми для стабілізації економіки. І саме останнім, але основним, без якого неможливе виконання попередніх, був пункт про необхідність соціального захисту в ході реформ. Мають існувати економічні механізми, що не дозволять погіршувати становище населення. Або чітко визначено, що й коли буде гірше і що й коли стане краще.

Ми потягнемо. Складок від попередніх наших виконавців достався не легкий. Такої суперексплуатації людини, як у нас в інтересах великої держави, не було ніде. Питомо вага зарплати у собівартості продукції — мізерна. Я казав і кажу: зробимо людину багатого, тоді буде і багата держава. У нас же людина одержувала від держави за залишковим принципом. Цей принцип діє й зараз.

Надзвичайно важливо грамотно затверджувати бюджет держави. Багато хто просто не розуміє, що таке бюджет країни. А тим часом Кабмін, міністерства, відомства без дозволу Верховної Ради витрачають національний дохід, який збирають усі, і ніхто не знає, на що витрачають. Ні представники народу, депутати, ні Президент. Розпоряджаються люди, що очолюють міністерства і відомства. Вони сидять, випісують, вирішують, будують. На який підставі, чому, хто вирішував, хто затверджував, де стратегія розвитку?

Масте радиво. В Голландії, приміром, парламент «обсмакує» бюджет від одного гюлдена. Навіть військові витрати розписані до дрібниць. І депутатам відомі. І скільки міноборони замовить нових танків, і скільки нових літаків. Навіть переливання з

несмен. Якщо це вигідно державі — треба робити, коли не вигідно — ні. Міжнародний валютний фонд рекомендує, а наша справа обговорити, дати свої пропозиції, шукати спільну мову. У капіталістич, назвемо так, підході до певних процесів настільки протилежні нашим, що розуміють одне одного справді буває важко. Інший, як то кажуть, менталітет. Так, деяким міжнародним організаціям буває дуже важко зрозуміти ті речі, які характерні для ситуації й розвитку України. Тому наше завдання — переконатися, домовитися про можливість зміну програм. Літві, приміром, вдається тримати курс своєї валюти. Але там застосовано жорстку монетарну політику. Нещодавно і у нас її пушено в хід. Це дасть чимало банкрутств. Про що мова? Національний банк вступив у систему нових кредитних відносин. Обмежено кредитні ресурси; видача нових кредитів — тільки під поворотні кредити. Відсоткова ставка — 300. Це буде сильний удар по банкрутним підприємствам. Але стабілізується національна валюта.

І, що ще страшніше, а нас діють два економічних механізми. Ринковий і командно-адміністративний. І виходить так: підприємства користуються тією системою, котра їм вигідна у даний момент. Якщо брати кредит — то від держави, бюджетні, давай нам під майні відсоток, а в свою продукцію реалізовувати — давай нам ринкову вартість. Таким чином, нині у нашій економіці функціонують дві системи, що створює інколи чудові можливості. Я простежив рівні дотації для сільського господарства. Нумо запитати, що розподіляє ці кошти? Чому одному колгоспові

День 7 листопада

Сімферополь

На площі Леніна відбувся святковий мітинг. На ньому виступили перший секретар Комуністичної партії Криму, секретар Комуністичної партії України Леонід Грач, старі більшовики, представники робітничого класу.

А напередодні, 6 листопада, на цій же площі мітинг організувала «Русская партия Крыма», присвячений «пам'яті жертв більшовицького терору під час жовтневого перевороту і громадянської війни».

Чернівці

На Красній площі Чернівців відбулися два мітинги — проводу Руху «Через економічні реформи до добробуту людей» і комуністів, які святкували 77-у річницю Жовтневої революції. Представники обох політичних сил, знявши з себе відповідальність за підписання цієї, звинувачували один одного у погіршенні економічної ситуації в Україні.

Одеса

У російськомовній газеті «Вечерняя Одесса» голова об'єднання Руслан Боделан, в минулому перший секретар обкому компартії України, записав, що революція стала «достатньою умовою народження української державності».

Що думку, схоже, поділяють і територіальні структури офіційних профспілок, які разом із комуністами взяли участь у мітингу. У зверненні до

Київ. 7 листопада.

мешканців Одещини учасники мітингу констатували, що поразка соціалізму в Україні була тимчасовою.

Тим часом, представники народно-демократичних сил покладали квіти до пам'ятного знака на місці бою в 1918 році військ УНР з більшовиками.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Львів

Чимало трудових колективів Львівщини задекларували свою громадянську позицію тим, що добровільно вийшли 7 листопада на роботу. А 8-го кравки відзначали релігійне свято — Дмитра. Місक्रода заборонила масові заходи з

природу річницю «закоту», що відбувся на території Польської держави». Обласна Рада звернулася до жителів області з відомою, у якій зазначено, що святкування цієї річниці є аморальним для галичан, бо це «святий» — релікт колоніального ставлення українців і приниження нашої національної гідності.

мільярд, іншому — десять? Де критерій? Ніхто не відповість. Тож немає економічного механізму. Який механізм пропонував, його можна розробити. Дамо кошти тим підприємствам, котрі обіцяють завтра не стати банкрутами. Треба такому колгоспу 15 мільярдів — дайте. Хай він купить лінійку для переробки своєї продукції, молодяка, але завтра він не банкрут. А ми ці 15 мільярдів розподілимо між 15 потенційними банкрутами і завтра вони — знову цілковиті банкрути. Ми не можемо вилітати з цього. Має місце проїдання. Створилося утримання в повному розумінні слова. На чий ший? Держави, народу.

— Ви сказали, що два-три десятки осіб для урядової команди є. Але це в Києві. А у глибинці хто виконує таке, що намітив Президент?

— У соціалістичній економіці треба створювати вертикаль жорсткого управління. А привабливість ринкової в тому, що це непотрібне. Держава перестає втручатися у виробничо-господарські відносини кожного підприємства і господарського суб'єкта. Маєш голову — очолюй колгосп, бери зем-

лю, приватизовані об'єкти під ваучери. А вже до бюджету їхнього нічого не потрапляє. А треба зацікавити!

— Про програму, про команду ви висловили свою точку зору. З чого ж починати? Ваш погляд на це і, можливо, прогноз.

— Про політику можна сперечатися, можна й канат перетягувати, але сьогодні треба сказати: «Так, ми йдемо капіталістичним шляхом, так, ми хочемо при цьому максимально соціально захистити населення». Поганьте, як живуть люди в розвинутих капіталістичних країнах. Та ми при нашому соціалізмі були далекі від цього. Тому я й підтримую Президента.

І можу заявити відверто: протистояння буде. А якщо Верховна Рада в головному не піде з Президентом, то, гадаю, Президентів доведеться звернутися за підтримкою до народу і запропонувати розпустити парламент. Економіка не може далі нести на собі тягар думок 450 або 400 депутатів, якщо вони бачать три-чотири дороги і не можуть домовитися щодо однієї. Треба одностайно: хочемо йти назад — ходимо назад. Коли вперед — то вперед.

продукцію. Тільки не сковорідки й совки, а наукоємну, складну продукцію.

Друге, на чому тримається бюджет держави, експлуатація людини. Робота, зарплата. Давайте також дивитися правді у вічі. При нашому соціалізмі у вартості товарної продукції зарплата становила 17–18 відсотків. У капіталістичних розвинутих країнах — 30–40 і більше відсотків. Де ж була і є суперексплуатація? Якісно нам до кращих зразків треба? Треба. Та де ж взяти кошти на підвищення зарплати? Відповідь єдина — заробити. І третє, на чому трималася це наша економіка — «п'яний» бюджет, випуск алкоголю. Цим також підтримується бюджет будь-якої держави. Нині ми і це втратили. Вирубано виноградники, зупиняються спиртові виноробні заводи. А ми ж одна з найбагатших країн виноробства...

От через ці та інші причини нас карбованець летить униз. Так привідні пасагі гіперінфляції. Не треба бути великим економістом, аби бачити цей механізм зачеплені економіки України. Що робити? Треба запропонувати новий механізм. А є сили, котрі настійливо пропонують залишитися на старому механіз-

під єдину лінійку, єдину програму, коли її схвалено. Чи можливий, вважаючи на все, нормальний розвиток подій, конструктивна робота, бо ж досвід лебедя, рака та щук, як відомо, сумнівний!

— Усі реформи повинні проводитися лише заради людини. А інтереси людини ми сьогодні не навчилися обстоювати. З одного боку, було б непогано, якби весь парламент став на бік Президента. Але наскільки страшне запитання опонента, настільки ж небезпечне й запитання не опонента. Нам треба навчитися слухати одне одного. Я вважаю, що сила і Президента, і будь-якого глави держави має проявлятися в унітній переконатості. Коли неможливо — то лише тоді країні кроки. Терпер нам треба простувати в одному напрямі, але без опонентів, без конструктивної опозиції можна принести собі дуже багато попольок. Тому вважаю, що парламент повинен розумно. Я відчужений тим депутатом, які стоять на інших позиціях, але все ж прислухались і до Леоніда Даниловича Кучми, прислухались до Олександра Олександровича Мороза, знайшли можливість стримати себе. Повторюю, що старий економічний шлях реальний, то давайте спробуємо його ще раз. Але якщо можна нас переконати, а не змусити йти ним. А краще — не тупцювати, не кидатися всюдобиш, а простувати шляхом ринкових перетворень. На те, що ми пропонуємо, можна похити подивитися за кордон. Коли я побував там, у мене багато що змінилося. І було до слів боляче за наших батьків, котрі жили, працювали як прокляті, перемогли фашизм, та залишилися злидарями. А там, коли я одного робітника на заводі «допитував», як ти до комунізму, до соціалізму ставишся, одержав відповідь, що його це не цікавить. Він відповів: у мене віпла, гарна платня, я можу похити відпочити, куди захочу. Чого ви мене мучите з вашим соціалізмом?

Тому і я хочу, щоб у нас було так, щоб усе задля людини. І не на словах. Люди у нас тепер майже у безвиході три роки говоримо, що буде краще, і три роки стає дедалі гірше. Тому я й хочу, щоб Президент свою програму відтворював у житті, щоб настали, врешті, зміни на краще. Чому там, на Заході, завжди існує проблема проведення виборів? Люди не йдуть голосувати. У нас — від безвиходи. А там тому, що всі знають: ніщо не зміниться, є така база законодавча; що прихід будь-якого керівника істотно нічого не змінить. І прості обивателі приходять до магазину і завжди може купити, що йому потрібно. І отримує реальну зарплату. Хочу, щоб і у нас склалася така ситуація. Наш народ — народ високої духовності, високої культури. Ми повинні вийти з лабіринту ідеологічних догм, спільно наладити економіку і жити нормально. Певен: це ми можемо.

Інтегрували бразилі Леонід БРОВЧЕНКО, Сергій ЗІНЬКІВСЬКИЙ.

ЧАСУ НЕ ЗАЛИШИЛОСЬ

лю, бери підприємство разом з колективом, працюй, укладай договори, привозь, виробляй продукцію, продавай. Ніде у світі прихід нового Президента не впливає більш як на 5–7 відсотків на економічну ситуацію в країні. Чому? Бо там основа — довірливі господарчі відносини суб'єкта. І підвалиною держави є виробництво, що базується і на державній, і на приватній власності. А завдання вищого керівництва держави — створити економічні умови, економічні закони, систему, яка стимулювала б роботу кожного керівника, кожного власника, всього суспільства.

— Тобто, інакше кажучи, від рішень нагорі залежить, які умови для економічної діяльності буде створено внизу?

— Так. І також запитую: «Хто може врятувати економіку держави?» І відповідаю: виробник. Йому треба дати можливість працювати. У асьому світі існує нормальний кредитно-фінансовий прес. А навіщо наші держави чіпляти на себе сотні проблем? Адже серед них і — проблеми районного бюджету, максимум обласного. Скажімо, є свої особливості у пенсіонерів-шахтарів і колишніх працівників сільського господарства. Де це враховувати найкращим чином? Звичайно, на місцях. А ми все акумулюємо в Києві, у Пенсійному фонді, тут і перерозподіляємо. Чи правильно? Якби це все сиділо на районному бюджеті — рішення були б вірнішими.

Далі: чому уповільнюється приватизація? Чому ніхто не хоче брати ваучери, а якщо беруть, то дуже мало. Нині Радам на місцях невідгук віддавати

Треба це вирішити, законодавчо закріпити. Верховна Рада повинна чітко сказати: ми йдемо до капіталізму або до соціалізму. Президент уже сказав: іду в ринок, тобто у капіталізм і що з мною — ходимо. Група депутатів бажав відстоювати соціальні завоювання! Свята справа. Та будьте ласкаві — представте реальну економічну програму. Я сьогодні можу розбити будь-яку країну лівою економічною платформою, довішши, що забезпечити скільки-небудь гідний соціальний захист населення старими методами неможливо. А хто ще мріє про дешеву російську нафту, газ, про алмази. Та немає цього за дешеві ціни ні в Росії, ані тим більше в Україні.

Чим була держава Росія і російський рубль раніше? Ми мали в Союзі 60 відсотків військово-промислового комплексу. Україна ще більше — 70 відсотків. У союзному рублі було 60 копійок військово-промислового комплексу. Це те, що не поверталося до бюджету. Тобто щорічна інфляція і мала становити 60 відсотків. Але відбувалося підвищення через продаж за кордон нафти, газу, тобто підвищення нафтодоларів, тому рубль тримався. Хліб, те що родить щороку, купували, а невідтворюване багатство народу — нафту, газ — продавали. Як це назвати? Чим ви привадили? Тепер цього немає. ВПК нашої України залишився без підпорок. Та й у Росії — коверсія. І туди не потрібні стільки військової продукції, скільки могла дати Україна. Тож продукція ВПК не має поворотності до бюджету. В що гапуля їде треба вкладати. Для конверсії. Щоб знімати з неї потрібну мирну

мі, якого, як бачимо, вже нема. Треба створити новий механізм. І основа його — тільки у приватній власності, у максимальній заінтересованості, у роботі людини на себе. Це єдиний принцип, коли людина готова не за зарплату, а за майбутню власність працювати по 16 годин. За зарплату ви ніколи не змусите людину так працювати. Стимулюйте до праці — у приватній власності, колективній власності.

Розберімося, до речі, хто в нас відповідає за державну власність? Немає прямої відповіді. Всі нею управляють, всі розпоряджаються і всі, хто це робить, мають за це великі гроші. Подивіться, чи треба мати державну власність у таких масштабах? Якщо вона некерівана, неконтрольована? Якщо ваш город щось залпе нафтою, що ви зробіте зі злочинцем? Отож бо. А те, що всю Україну заплято, що введено за лад сотні тисяч родючих гектарів, ніхто за те не відповідає. Люди п'ють екологічно і технічно брудну воду — ніхто за це не відповідає. Як же, державна власність! Нам треба багато що переглянути.

— І останнє запитання. Ви сказали про роль парламенту і про його долю, якщо буде обрано ним не ту роль. Сьогодні так Президент проголосив програму, парламент в принципі її схвалив, вистачило здоров'яч у парламенті. Отже, якщо передбачити кращий варіант розвитку подій, то Президент і його команда мають представити законопроекти під цю програму, а парламент їх прийняти. Не покляну, досконалою, але прийняти. Та й сам парламент може і пропонувати, і приймати. Але

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про внесення змін до Закону Української РСР «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести в дію Закону України «Про внесення змін до Закону Української РСР «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР» з 1 грудня 1994 року.

2. Кабінету Міністрів України:

до 1 січня 1995 року підготувати з залученням Фонду України соціального захисту інвалідів та громадських організацій інвалідів Положення про роботу місце інвалідів та про порядок працевлаштування інвалідів; розробити механізми зохочення підприємств, які сприяють вирішенню проблем зайнятості інвалідів;

до 1 січня 1995 року забезпечити перегляд і скасування міністерствами і відомствами України їх нормативних актів, що суперечать Закону України «Про внесення змін до Закону Української РСР «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР».

3. До приведення законодавства України у відповідність із зазначеним Законом законодавчі та інші нормативні акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ, 14 жовтня 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону Української РСР «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР»

Верховна Рада України постановляє:

Внести до Закону Української РСР «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 21, ст.252) такі зміни:

1. Статті 19 і 20 викласти у такій редакції:

«Стаття 19. Місцеві Ради народних депутатів спільно з підприємствами (об'єднаннями), установами і організаціями, громадськими організаціями інвалідів, за участю відділен Фонду України соціального захисту інвалідів у Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на підставі пропозицій органів Міністерства соціального захисту населення України щорічно визначають нормативи робочих місць, призначених для працевлаштування інвалідів.

Нормативи робочих місць, призначених для всіх підприємств (об'єднань), установ і організацій (незалежно від форм власності та господарювання) у розмірі не менше чотирьох відсотків від загальної чисельності працюючих; якщо працює від 15 до 25 чоловік — встановлюється норматив у кількості одного робочого місця.

Стаття 20. Підприємства (об'єднання), установи і організації (незалежно від форм власності та господарю-

вання), на яких працює інвалідів менше, ніж встановлено нормативом, зобов'язані щорічно відраховувати до відділен Фонду України соціального захисту інвалідів у Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі цільові кошти на створення робочих місць, призначених для працевлаштування інвалідів і на здійснення заходів щодо їх соціально-трудової та професійної реабілітації. Розмір відрахувань визначається середньою річною зарплатою на відповідному підприємстві (об'єднанні), в установі і організації за кожне робоче місце, не зайняте інвалідом.

Відрахування коштів до відділен Фонду України соціального захисту інвалідів за невиконання статті 19 цього Закону підприємства (об'єднання), установи і організації здійснюють у встановленому порядку».

2. У назві та тексті Закону слова «Української РСР», «Ради Міністрів Української РСР», «Міністерство соціального забезпечення» у всіх відмінках замінити відповідно словами «Україна», «Кабінет Міністрів України», «Міністерство соціального захисту населення» у відповідних відмінках.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 14 жовтня 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про зайнятість населення»

Верховна Рада України постановляє:

Внести до Закону України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст.170; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 12, ст.169; 1993 р., № 2, ст.3) такі зміни і доповнення:

1. Статтю 5 доповнити частиною третьою такого змісту:

«У разі проведення на підприємствах, в установах і організаціях скорочення чисельності або штату працівників у розмірі, що перевищує 5 процентів загальної кількості робочих місць, місцеві Ради народних депута-

тів зменшують або взагалі не встановлюють квоти для зазначених підприємств, установ та організацій».

2. У тексті Закону слова «місцеві державні адміністрації, виконавчі комітети відомств Рад народних депутатів», «місцеві органи державної виконавчої влади» в усіх відмінках замінити відповідно словами «місцеві Ради народних депутатів», «виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів» у відповідних відмінках.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 14 жовтня 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України та Кримінально-процесуального кодексу України

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах» Верховна Рада України постановляє:

1. Доповнити Кримінальний кодекс України статтею 198' такого змісту:

«Стаття 198'. Порушення роботи автоматизованих систем

Навмисне втручання у роботу автоматизованих систем, що призвело до перекручення чи знищення інформації або носіїв інформації, чи розповсюдження програмних і технічних засобів, призначення для незаконного проникнення в автоматизовані системи і здатних спричинити перекручення або знищення інформації чи то носіїв інформації, —

карається позбавленням волі на строк від двох років або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від ста до двохсот мінімальних розмірів зарплати робітника.

Ті ж дії, якщо ними спричинено шкоду у великих розмірах, або вчинені повторно чи за попереднім зговором групою осіб, — карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років».

II. Частину другу статті 112 Кримінально-процесуального кодексу України після цифри «194» доповнити цифрами «198'».

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 20 жовтня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про звільнення генерал-полковника І.Олійника з військової служби

Звільнити генерал-полковника Олійника Івана Івановича з військової служби в запас, увільняючи його у зв'язку з тим, що посади заступника Міністра оборони України по озброєнню — начальника озброєння Збройних Сил України.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 3 листопада 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про положення про Комісію з питань соціального захисту населення

З метою вдосконалення організаційно-правових засад функціонування Комісії з питань соціального захисту населення при Президенті України постановляю:

Затвердити Положення про Комісію з питань соціального захисту населення (додається).

м.Київ, 2 листопада 1994 року.

Президент України Л. КУЧМА.

ПОЛОЖЕННЯ

Про Комісію з питань соціального захисту населення

1. Комісія з питань соціального захисту населення при Президенті України (далі — Комісія) є аналітичним і консультативно-дорадчим органом при Президенті України.

2. Основними завданнями Комісії є:

а) підготовка рекомендацій Президенту України щодо формування державної політики соціального захисту населення України та механізмів її здійснення;

б) підготовка проєктів актів з питань стабілізації життєвого рівня населення, вирішення актуальних соціальних проблем;

в) аналіз проєктів нормативних актів та чинних актів, які стосуються соціального захисту населення, і внесення пропозицій щодо їх удосконалення.

3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією і законами України, указами і розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, цим Положенням.

4. Для забезпечення виконання завдань, покладених на Комісію, їй

наделяється право залучати для роботи фахівців центральних органів державної виконавчої влади, науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, а також безкоштовно одержувати необхідну для її діяльності інформацію.

5. Основною формою роботи Комісії є засідання, які проводяться у міру необхідності, але не рідше як один раз на місяць.

6. Комісія очолює її голова, який призначається Президентом України і йому підпорядковується.

Персональний склад Комісії затверджує Президент України за поданням голови Комісії.

Голова Комісії має заступника і секретаря.

7. Організаційне забезпечення діяльності Комісії здійснює її секретар.

8. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності Комісії здійснює Адміністрація Президента України.

Голова Адміністрації
Президента України
Д. ТАБАЧНИК.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям закону України «Про фізичну культуру і спорт»

Верховна Рада України постановляє:

Внести в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про фізичну культуру і спорт» з дня його опублікування.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ, 13 жовтня 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про фізичну культуру і спорт»

У зв'язку з прийняттям Закону

України «Про фізичну культуру і спорт» Верховна Рада України постановляє:

Внести зміни і доповнення до таких законодавчих актів України:

1. У Законі Української РСР «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Українській РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 21, ст.252):

статтю 12 після слів «до суспільно корисної діяльності» доповнити словами «заявлять фізичною культурою і спортом»;

статтю 41 після слів «протезно-ортопедичних виробів» доповнити словами «та виробів фізкультурно-спортивного призначення».

2. У Законі Української РСР «Про освіту» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 34, ст. 451):

частину першу статті 31 викласти в такій редакції:

«Професійна освіта забезпечує здобуття громадянами робітничої професії, перепідготовку, підвищення їх виробничої кваліфікації, професійно-прикладну фізичну підготовку відповідно до їх покликань, інтересів, здібностей».

3. В Основах законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст.19):

частину першу статті 32 після слів «розвиток мережі» доповнити словами «лікарсько-фізкультурних закладів»;

частину першу статті 68 після слів «для відпочинку» доповнити словами «фізкультурно-оздоровчих закладів».

4. У Законі України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст.385):

у статті 16 пункт 1 доповнити абзацом шостим такого змісту:

«фахівць з фізичного виховання (фізичної підготовки);

у зв'язку з чим абзаці шостий і восьмий вважатимуться доповненими восьмим і дев'ятим;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

«представників товариства сприяння обороні України, інших організацій, підприємств і установ».

Президент України
Л. КУЧМА.

м.Київ, 13 жовтня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про увільнення В.Гуца з посади заступника міністра транспортної України — директора департаменту автомобільних доріг

Увільнити Гуца Віктора Тимофійовича з посади заступника міністра транспорту України — директора департаменту автомобільних доріг у зв'язку з переходом на іншу роботу.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 1 листопада 1994 року.

Збудувати можна лише тоді, коли є придатний будівельний матеріал

Вважаю за хибну в принципі постановку питання про те, яке суспільство будувати в Україні. Бо, по-перше, будувати можна лише те, на що вже є придатний будівельний матеріал (насамперед це стартовий потенціал і стан економіки, інституцій, менталітет, історичні традиції).

По-друге, з усіх можливих за даних стартових умов варіантів моделей економічного розвитку той чи той шлях слід визначати не за ідеологічними критеріями чи на основі опитування населення, а співрадіючи на логіку світового економічного розвитку, а з огляду на реальний стан суспільства, який забезпечить за наявних об'єктів найвищий рівень життя та стабільний демократичний розвиток. Україна існує у відкриту світу, міліони людей їдуть за кордон, диселяють, слухають, читають. Тож будь-яка грунтована на ідеології модель існуватиме доти, доки не поставе питання

тих міркувань — вибирати шлях, який забезпечить за наявних об'єктів найвищий рівень життя та стабільний демократичний розвиток. Україна існує у відкриту світу, міліони людей їдуть за кордон, диселяють, слухають, читають. Тож будь-яка грунтована на ідеології модель існуватиме доти, доки не поставе питання

1. Чому ми живемо гірше за сусідів?

Порівняльний аналіз основних показників макроекономіки і рівня життя населення у 100 країн світу дає можливість певною мірою оцінити відповідь і окреслити головні риси сучасної ефективної економіки.

Дані свідчать, що приватне споживання на душу населення — узагальнений, найуважніший показник рівня життя в міжнародній статистиці — чітко залежить від обсягів виробництва валового внутрішнього продукту (ВВП) на душу населення та ступеня ефективності й прогресивності цього виробництва. Останні характеризуються: частково економічною активністю (ЕАН), зайняттям у сільському господарстві; частково ЕАН у сфері послуг; обсягом виробництва ВВП на тону використаного палива; чисельністю студентів на 100 тисяч населення; питомою вагою зайнятих у малих і середніх підприємствах в загальній кількості працівників; частково власників засобів виробництва серед ЕАН. За браком місця ми не можемо навести тут графіки і розрахунки, тому обмежимося кількома прикладами.

Якщо взяти основні показники економіки США за 1990 рік (приватне споживання на душу населення — 12373 долари, виробництво ВВП на душу населення — 18347 доларів, виробництво ВВП на 1 тону спожитого палива — 1720 доларів, кількість студентів на 100 тисяч населення — 5118 чоловік) за 100 відсотків, то ефективність економіки України та деяких інших країн, схожих за розмірами, розташуванням, історичним досвідом або ймовірною моделлю розвитку, можна показати через таблицю. В Інституті економіки НАН побудовано модель, яка пов'язує названі чинники. Попередні дані показують, що приріст приватного споживання в розрахунок на 1 відсоток зменшення ЕАН, зайнятого у сільському господарстві, становить 3%, на збільшення на 1% ЕАН у сфері послуг — 2,5%, на зменшення на 1% питомого споживання паливно-енергетичних ресурсів — 1,6%. Отже, навіть інтуїтивно ясно, що найкраще було б обирати такі проекти структурної перебудови народного господарства України, коли ведеться створення нових робочих місць у сфері послуг для сільського господарства, з тим щоб ці послуги одночасно істотно сприяли підвищенню продуктивності у сільському господарстві (за врожайності зернових ми відстаємо від розвинених країн на 40–70%), тваринництва (за наданням від однієї корови відставання у 2–3 рази), а також скороченню енерго- та трудовитрат.

Усупереч поширеній думці про анисий науковий та освітній потенціал, дані свідчать,

Риси ефективної економіки

що Україна істотно відстає від розвинених країн, і навіть від Росії, за кількістю студентів на 100 тисяч населення. До того ж протягом 1991–1993 років приріст студентів знизився на 3–12%, хоча відомо, що 1 долар, вкладений в систему вищої освіти, дає 6 доларів прибутку. Зріс віддала за кордон винаходів, науковців та молодих спеціалістів. Це через 2–3 роки може привести до втрати того науково-технічного потенціалу, який ми маємо, і погіршення структури робочої сили, що унеможливить науково-технічний прогрес, структурну перебудову, підвищення конкурентоспроможності та експорту. Зниження кількості студентів на 100 тисяч населення негативно позначиться також на розвитку малого й середнього бізнесу, нестача кадрів для якого вже відчуває Франція, що випереджає за кількістю студентів Україну в 1,5 раза.

2. Без малих підприємств економіка не ефективна

Міжнародний досвід свідчить, що, крім науково-технічного рівня та структури ЕАН, ефективність економіки залежить від ступеня розвитку малого бізнесу, який відіграє важливу роль у процесі формування ринкової конкуренції, рівноваги чин, забезпечення зайняття населення, зямає на ринку «ніші», не ефективні для великих підприємств. В світі малий бізнес продуктує від 10 до 50% валового національного продукту, причому 80% малих підприємств мають чисельність зайнятих до 20 чоловік. Малий та середній бізнес дають вагомий частку експорту: у ФРН та Нідерландах — близько 40% експортованої промислової продукції, в Італії — 25–30%. Спостерігається зв'язок між приватним споживанням на душу населення і розвитком малого бізнесу. Так, у Великобританії, де мали фірми виробляють 20% валового продукту, приватне споживання становить 8125 доларів, в Бразилії та Аргентині, де малий бізнес забезпечує близько 7% загального виробництва, приватне споживання дорівнює, відповідно, 2421 та 2765 доларам. В Італії — класичній країні малого бізнесу — одна фірма припадає на 15 мешканців, у економіці колишньої ФРН — на 33, у колишній НДР, після об'єднання, на початку ринкових реформ — на 66 мешканців. В Україні в перспективі може бути створено від 0,8 до 2 мільйонів малих підприємств. Згідно з планами Держкомітету зі сприяння малим підприємствам і підприємству протягом 2–3 років потрібно створити 250–300 тисяч малих підприємств і 5 мільйонів нових робочих місць. З точки зору масштабів утворення нового та окупності капіталу найбільш перспек-

тивними галузями розвитку малих підприємств в Україні є перероблення сільськогосподарської продукції, легка промисловість, науковий виробничий сектор, сфера послуг (хоча нині популярні послуги задовольняють на 10–15%, справжній розвиток тут очікується через 2–3 роки, коли на крає зміниться структура споживання).

3. Не гегемон, не люмпен, а співласник

Зрештою, ефективність економіки залежить від розподілу власності, бо люди на себе працюють краще, ніж на будь-якого експлуататора (приватного власника чи державу). Доки на теренах СНД будують капіталізм початку ХІХ століття, сучасний капіталізм веде пошук моделі якісно нової постіндустріальної економіки ХХІ століття і ефективних засобів подолання відчуженості працівників від засобів виробництва та результатів праці. Передусім цього досягають за рахунок різних форм акціонерної власності й продажу від 10 до 100% акцій працівникам приватних компаній. Так, у США в 1991–1992 роках налічувалося близько 50 мільйонів акціонерів, на підприємствах цілком або частково вкуплених робітниками було зайнято до 10 мільйонів чоловік (10% сукупної робочої сили), середній дохід найманого робітника на акції сягав 10% річного заробітку. В Англії частка найманих робітників, які купили акції своїх фірм за фіксованими цінами, становить 23%, у Швеції продаж акцій своїм працівникам на пільгових умовах практикують 50% усіх зареєстрованих на фондовій біржі фірм.

За рахунок співласності за тих же самих умов (країна, галузь, основні фонди та технології) досягають вищої продуктивності праці (на 10–15% у фірмах США, на третину — в кооперативах Італії), вищого прибутку (на 50%), нижчої плинності кадрів, зменшення кількості страйків, чисельності апарату управління, сприятливого соціально-психологічного клімату. Зокрема, 60% опитаних працівників у США воліли б працювати у компаніях, де вони були б співласниками. Російська приватизація вже вагітна революцією. З цієї точки зору наше відставання у темпах має, безумовно, позитивний відтінок, бо дає шанс провести її в напрямі побудови ефективної економіки — започаткувати позитивну структуру зрушення, формування середнього класу, соціального партнерства, сполучення основних фондів з інтелектуальною власністю на винаходи світового рівня та реальними українськими й іноземними капіталами.

4. «Суспільство, яке сповідує лише сьогочасний зиск, довго існувати не може»

Що думку висловив економіст Й. Шумпетер. Бо економічні й соціальні аспекти розвитку суспільства тісно пов'язані. Спрошено — соціальний розвиток залежить від частки споживання фондів у сукупному споживанні на душу населення, а економічний, у свою чергу, — від якості робочої сили, науково-технічного прогресу й соціальної стабільності. Тому сучасний стан економіки України й міжнародні стандарти ефективної економіки визначають і певні соціальні риси майбутнього українського суспільства. Зокрема, треба визначити й постійно підтримувати тонкий баланс між фундами суспільного та приватного споживання (тобто між заробіткою платою, доходами підприємств і податками), щоб:

1. Розподіл доходів створював потужний внутрішній ринок товарів народного ажитку та інвестицій.

2. Були достатні економічні й моральні стимули до ефективної праці всіх верств населення (урядовців, підприємців, науково-технічної інтелігенції, робітників, селян), причому щоб «горизонт» стимулював, а не гальмував продуктивність праці й поразу відходив трохи далі, як і належить справжньому обірку.

3. Соціальний захист і соціальні програми не перетворювалися на антистимули до праці, до утворення кількох поколінь-споживачів соціальної допомоги (що спостерігається у США), знецінення освіти, науки, культури, медицини, зловживання бюрократією на терені державних соціальних програм.

4. Економічні джерела були достатні для виконання соціальних гарантій держави непрацездатним і безробітним.

5. Система освіти і демократичний устрій забезпечували високу якість робочої сили та менеджменту, а отже, високу ефективність використання ресурсів всіх видів та конкурентоспроможність продукції, високий науково-технічний рівень, соціальну мобільність і формування еліти з усіх верств населення.

6. Закладали економічні під-

валини й механізми соціального, регіонального та міжнародного партнерства (як у Німеччині). Перетят до ефективної економіки не можна кількома стрічками або підміняючи якість кількістю. Ми не наблизимося до мети, якщо почнемо чистити одне одному черевички (розвиток сфери послуг), складаючи електронку в сарайчиках (малий бізнес), розпускати колоски й розвивати фермерство на 19–20 гектарах без техніки (коли середній розмір ферми в Англії — 107 га, в Канаді — 231 га, а фондоозброєність у кілька разів вища, ніж в наших колосках). Разом з тим Україна ще має можливість побудувати ефективну економіку, поєднавши процеси структурної перебудови, приватизації, формування середнього класу й використання вітчизняних науково-технічних досягнень. А що стосується браку інвестицій та іноземної допомоги, зауважимо: за оцінками іноземних експертів, вивезення капіталів з Росії за 1992–1993 роки (без золота КІРС) становив 30 мільярдів доларів і тепер щомісячно вивозиться в межах 1–2 мільярдів доларів. Ми не маємо інформації по Україні, але з великою вірогідністю можна припустити, що втрати українських капіталів не менші за третину зазначених сум, а це значно більше від обсягів 4 мільярдів доларів і було б достатньо для введення гривні й початку структурних зрушень. Для досягнення рівня приватного споживання розвинених країн маємо подолати комплекс меншовартості й діяти як розвинені країни, зокрема як Німеччина чи Японія після другої світової війни: чітко усвідомити власні національні інтереси і те, що ніхто, крім нас самих, захищати їх не буде, відмовитися від євразійських і європейських стереотипів, всі поради, рекомендації та угоди докладно прораховувати самим з точки зору національної безпеки й приватного споживання на душу населення; здійснювати реформи не під тиском будь-яких партій чи коаліцій борців за власність і владу, а в інтересах всього суспільства, як це зробили Я. Ерхард і Ф. Рузвельт в момент кризи. За цих умов маємо сподіватися на розвиток приватного споживання в Британських країнах, а після 2000 року — Іспанії чи Німеччині.

Валентина ДЕМ'ЯНЕНКО,
наглядач економічних наук,
старший науковий співробітник
Інституту економіки НАНУ.

Залежність приватного споживання на душу населення від обсягів виробництва ВВП, його структури та технічного рівня (у % до рівня США)

№ п/п	Країна	Приватне споживання на душу населення	Виробництво ВВП на душу населення	Частка ЕАН, зайнятого в с/г	Частка ЕАН, зайнятого в сфері послуг	Виробництво ВВП на 1 тону спожитого палива	Кількість студентів на 100 тис. населеного п/п
1	США	100,0	100,0	2,5	67,7	100,0	100,0
2	Україна	22,6	25,3	20,6	40,5	44,5	32,7
3	Росія	26,2	32,0	13,5	44,5	44,2	40,0
4	Ефіопія	2,0	1,9	75,7	9,4	945,0	1,3
5	Канада	82,2	93,5	3,6	68,8	89,9	99,6
6	Ізраїль	51,4	55,3	4,6	62,8	212,7	53,7
7	Китай	11,8	13,8	68,9	10,2	157,5	3,3
8	Південна Корея	25,9	32,6	26,8	42,7	136,9	69,3
9	Японія	67,5	80,3	7,2	55,9	180,2	38,0
10	Німеччина Західна	60,9	76,0	3,9	53,9	126,1	49,2
11	Швеція	56,4	73,4	4,2	65,0	144,5	43,0
12	Іспанія	48,0	51,8	11,8	46,0	200,3	47,3
13	Франція	64,3	72,3	5,8	55,0	166,8	45,3
14	Польща	19,0	21,3	22,2	35,8	50,7	23,8
15	Туреччина	19,0	21,6	50,1	27,8	210,8	18,2

1.) Тут важить не лише науково-технічний рівень виробництва, а й його структура та масштаби застосування ручної праці.

2.) З 1990 р. середні обсяги приватного споживання аналіз у 3,5–4 рази.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

8 листопада в переважній більшості постійних Комісій Верховної Ради України аналізувалися соціально-економічна ситуація у зв'язку з прийняттям Кабінетом Міністрів постанови № 733 та інших актів щодо заробітної плати і цін на продовчі товари і послуги.

Комісія з питань соціальної політики та праці працювала над проектом Закону про працю, підготувала пропозиції до варіантів законопроекту, який розробляється Кабінетом Міністрів. При розгляді постанови № 733, народні депутати зробили прогноз можливих наслідків, які стурбували членів Комісії. Комісія направила ряд пропозицій до зміни ситуації на краще і має оприлюднити їх під час розгляду питання на пленарному засіданні.

Комісія з питань бюджету аналізувала постатейне виконання бюджету за 1994 рік з метою внесення пропозицій щодо корекції окремих статей для скорочення дефіциту. Паралельно робоча група працювала над проектом закону про систему бюджету України, без прийняття якого неможливе ефективне проведення економічних реформ в Україні. У зв'язку з прийняттям постанови № 733, депутати направили пропозиції, прийняття яких гарантувало б надійний соціальний захист населення.

Ці ж та деякі інші питання стояли в центрі уваги Комісії з питань фінансів і банківської діяльності. Комісія визнала адміністративно-директивним рішення Кабінету Міністрів про значне підвищення цін і тарифів на продукцію, товари та послуги, передбачене постановою № 733, без врахування всіх економічних факторів і таким, що не відповідає правовим актам, прийнятим Верховною Радою, в тому числі і Постанові від 20 жовтня про підвищення заробітної плати, пенсії та соціальних виплат.

Комісія з питань правової політики і судово-правової реформи завершила підготовку до розгляду на Верховній Раді питання про виконання постанови Верховної Ради України від 20 вересня цього року про політико-правову ситуацію в Республіці Крим. Йшла також робота над проектом закону про постійні комісії.

Ситуацію, що складається у сфері фізкультури і спорту, по роботі з молоддю після прийняття постанови Кабінету Міністрів № 733 обговорювала Комісія з питань молоді, спорту і туризму, прийнято відповідне рішення.

Квіти з рідного стеку

З-поміж усіх вікомішних дат минулого тяжко слід згадати і 6 листопада — день пам'яті Миколи Віталійовича Лисенка. Цього дня 1912 року із засновником класичної української музики прощалися не лише всі Київ і вся Україна. Серед численних вінків був один з написом «Від рідного стеку», надісланий селянами з батьківщини великого композитора з села Гриньків, тепер Глобінського району на Полтавщині.

І нині, 6 листопада, на могилу М. В. Лисенка було покладено вінки із польових квітів з написом «Від рідного стеку». Зібрані його школяри — члени Гриньківського духового оркестру, очолюваного невтомним керівником Іваном Олійником. За 25 років існування оркестр став осередком духовності, виховання, вірності співучій українській землі.

Юлія БЄЛЯКОВА,
заслужений працівник
культури України.

Килими замість танків

На Харківському танковому заводі (ще донедавна — суперсекретне ВО «Завод імені Малишева») зійшли з конвеєра перші українські килими.

Подія справді значна, бо нині можна почути хіба що про закриття, а не відкриття нових об'єктів. А тут іде мова про створення цілої галузі, введення в експлуатацію першої черги величезного комбінату, оснащеного до того ж найсучаснішим обладнанням. І тому важко не погодитися з президентом Української Спільноти промисловців і підприємців В. Євтуховим, який сказав, що, окрім виробничого аспекту, ця подія має ще й психологічне значення. Це означає, що можемо працювати, а не тільки скитатися.

Створення у Харкові комбінату з виробництва килимів та пражі, а в Україні — нової галузі легкої промис-

ловості, стало можливим завдяки зусиллям перedoвсї президента харківського недержавного концерну «Епос» Миколи Івашенка, голови Харківського обласного Олександр Малишевського, керівників уряду. Із 86 мільйонів німецьких марок кредиту, що перепали легкій промисловості України, лівову частку було виділено на створення замкнутого циклу (зі власним виробництвом пражі з вітчизняної сировини і ткацького фабрики).

Килимарство на Харківщині — не випадковість. Наша історія свідчить, що українці здавна славилися вмілими майстрами. На межі XVII—XIX століть стей-

ки у Харкові налічувалося понад 700 килимарських господарств. Людей, які ткали килими, називали коцарями. Донині в історичному центрі Харкова є вулиця Коцарська. Однак це прекрасне ремесло довго не могло повернутися із забуття. Україна, маючи багаті ресурси для відродження цієї галузі, тривалий час залишалася лише постачальником сировини на союзний та зовнішній ринки.

З виходом комбінату на проектну потужність у четвертому кварталі наступного року планується щорічно виготовляти 3700 тонн пражі та 1 мільйон 800 тисяч квадратних метрів конкурентоспроможних на світовому ринку українських килимів. До речі, деякі зарубіжні фірми вже подали заявки на ексклюзивне право торгувати нашими килимами на сві-

товому ринку. Варто додати й те, що на території СНД аналогів харківському комбінату за оснащенням та технологіями не знайти. Коштують килими Харківщини недорого. Вже зовсім скоро їх можна буде придбати у торговельному центрі «Епос».

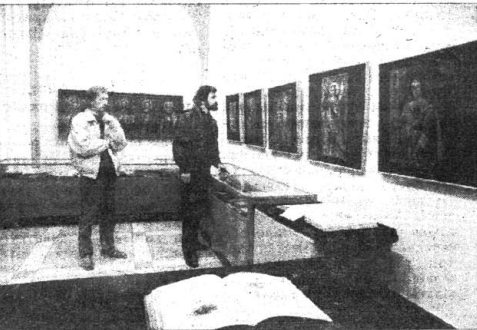
Звичайно, килими — це прекрасно, але зупинення виробництва танків, розвал такої галузі, як танкобудування, — це національна катастрофа, — сказав у розмові зі мною генеральний директор заводу імені Малишева Геннадій Левченко.

Рано чи пізно українській армії потрібно буде оновлювати свій танковий парк. Нагадаю: харківські танки вважалися одними з кращих.

Микола КОСІЙ.

Харків.

Виставки

«Скарби духовності»

Так назвали виставку в галереї «Тітур» у Вінниці. Тут експонують рідкісні та унікальні книжки від ХУ століття по наші дні, давні й сучасні мініатюри видання. Виставлено також подільські ікони роботи народних майстрів XVIII—XIX століть. Виставували виставку фірма «Лео-Тітур» та обласна універсальна наукова бібліотека імені Тимирязева.

На знімках: у залі виставки; фрагмент однієї з ікон.

Фото Олександра ГОРДІВЧИЧА.

«Грант» навчить плавати

Презентації

Злучений український допоміжний комітет та Рада об'єднання профспілок Львівщини ознайомили журналістів, громадських міст з програмою «Грант».

Про те, що гуманітарна допомога з-за кордону дуже часто потрапляє не за призначенням, відомо, здається, всім. Очевидно, і самим допадінням також, бо вони дедолі частіше і настирливіше шукають прямих контактів з тими, хто потребує допомоги. Організатори програми «Грант» знайшли найкоротший шлях, хоча і не найпростіший. Вони поставили собі за мету навчити обділених Богом дітей із трьох спеціалізованих інтернатів «ловити рибу». Тобто надати їм практичні, ремісничі навички, які згодом допоможуть вижити. Тоді й казати, що інваліді — і дорослі, і маленькі — опиняться нині віч-на-віч із злиднями. Саме тому школи-інтернати були обрані як об'єкт зусиль американської добродійницької організації, яка об'єднала зусилля із львівськими профспілками.

ми, місцевими спонсорами. Презентації провели тоді, коли вже можна було показати перші результати дитячої (і педагогічної, звісно, також) праці. Директорів програми «Грант», заступників голови об'єднання профспілок Львівщини Ростислава Вереті, легко було виступити перед громадськостю, бо говорив він не про добрі наміри, а про перші конкретні результати, які можна було побачити і навіть помацати руками. Учні спеціалізованих інтернатів № 102 змайстрували в теслярській майстерні кухонне начиння і подарували його гостям. Вихованці спеціалізованих інтернатів № 103 влаштували демонстрацію моделей одягу, пошитого власноруч. А вихованці школи № 6 для дітей з ментальними вадами навчаються в учбово-виробничій крамниці, де й реалізують продукцію своїх ровесників із інших шкіл.

Обладнання майстерень і крамниці куплене Американ-

ською агенцією міжнародного розвитку.

— Я знаю, що на цьому обладнанні ніхто з дітей не дістане трамвай, — пояснював директор школи № 102 Микола Савчук скептиком, якби дивувалося: «А чи не ліпше було б знайти теслярське начиння в Україні і використати кошти якось інакше?»

Львів'янам випала дуже відповідальна місія: програма «Грант» проходить тут апробацію, і якщо вона буде успішною, «Грант» піде і в інші області. Лише, найкращою атестацією програми були успішні виробами були успішні цнасливих, упевнених у собі школярів.

Довідка із прес-релізу: «Злучений американський допоміжний комітет — це приватна, неприбуткова, благодійна організація, створена в 1945 році з метою надання гуманітарної допомоги іммігрантам та людям в скрутному становищі по цілому світі...»

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Житло, освіта і... зима

Широкі коло питань обговорено на черговій сесії Черкаської обласної Ради народних депутатів, в якій взяли участь народні депутати України від Шевченківського краю. Сесія затвердила програму практичної реалізації в області державної національної програми «Освіта», шляхи розвитку індивідуального будівництва, забезпечення забудовників зе-

мельними ділянками, а також заходи із забезпечення стабільної роботи теплового господарства та шляхів області в осінньо-зимовий період. Окреслено коло завдань, що випливають із програмної промови Президента України на сесії Верховної Ради 11 жовтня нинішнього року.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Фірмових магазинів більшає

Для кращого забезпечення населення Волині товарами місцевого виробництва обласним комітетом прийнято рішення про розширення мережі фірмових магазинів, в яких ціни на 15—20 відсотків нижчі, ніж у державних. Але останнім часом в області послабили роботу з розширення фірмової мережі підприємства м'ясної та молочної промисловості. Згідно з прийнятим рішенням у нинішньому кварталі мають відкрити всім фірмових торгових точок: у Луцьку — чотири, Ковелі — два, по одному магазину — в Ново-Волинському та Володимирі-Волинському. Вони спеціалізуються на продажу хлібобулочних виробів, м'ясо-молочної продукції та риби.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинь.

Від експонатів — до ліків

Українське відділення канадської компанії «МАДТ ГРУПІВ Інк» за сприяння МОЗ України, НВО «Укрфармація» влаштували в Центральному музеї медицини в Києві міжнародну виставку «Фармакологія - 94».

Контакти спеціалістів з представниками 16 фірм мають відкрити можливості для нашої фармацевтичної промисловості. До того ж проведено семінари для медиків.

Сергій СТАРЧЕНКО.

«Арабат», але не той

Працівники правоохоронних органів виявили групу громадян однієї з кавказьких республік, яка займалася виготовленням у Мукачевому «ліпових» коньяків «Арабат», «Праздничний», «Юбілейний». Усприктили вилучено 500 пляшок саморобного пілля. Тепер судство встановлює, скільки ж його було реалізовано через один з магазинів та іншими каналами.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Допомога воїнам-афганцям

Для реалізації державної програми з соціальної реабілітації ветеранів війни в Афганістані розпорядженням Кабінету Міністрів надано Комітету ветеранів війни в Афганістані та воєнних конфліктів в інших зарубіжних країнах при Президенті України фінансову допомогу у вигляді пільгового кредиту з державного бюджету в сумі 630 мільярдів карбованців. Ця сума буде використана для завершення будівництва та введення в дію житла для ветеранів-афганців.

На благородні цілі

Розпорядженням Кабінету Міністрів Київської міської державної адміністрації на придання обладнання для Українського центру клінічної ексикольгії виділено 297 тисяч іємецьких марок за рахунок надходжень валютних коштів від експорту продукції за державним контрактом. Названий центр створено у Києві на базі міської дитячої спеціалізованої клінічної лікарні № 14.

Прес-служба Кабінету Міністрів України Українофрм.

Рис Приднуав'я

Останні комбайни щойно залишили рисові чеки в господарствах Київського та Ізмайльського районів Одеської області. Приднуав'я — один з небагатьох у країні регіонів, де вирощують цінну круп'яну культуру, оскільки на закупівлю рису, зорядом у держави зараз валюту немає, то й наїдні на повою страв з нього на нашому столі пов'язані з цим регіоном та ще з деякими районами Херсонщини й Криму. Незважаючи на надто посушливе літо, а також на труднощі з придбанням гербіцидів, пального, техніки, рисівники Приднуав'я все-таки виростили непоганий урожай. У київців, де основні масиви чеки, він становив понад 39 центнерів з гектара. А в агрофірмі «Маяк», якою керує кандидат сільськогосподарських наук Анатолій Скорий, на кожному зі 1800 гектарів узяли по 44 центнери білого зерна.

Фініта ля трагедія?

Можна вважати, що поширення холери в Україні зупинено. Не надходять повідомлення про появу нових хворих. В лікарнях 6 областей залишилося 116 осіб з кишковими захворюваннями, з яких діагностовано «холеру» лише 57 хворих.

Але велику тривогу викликає те, що основні причини холери та інших кишкових інфекцій не усунути. Епідемія не перемогла, вона затаїлася. Мине зима, настане літо... І якщо не буде негайно розпочато комплексне лікування в Криму, забезпечено відповідне очищення стічних вод у деяких областях України, якщо не будемо суворо дотримуватися правил санітарії під час виробництва харчових продуктів, не наведемо порядок у торгівлі, епідемія, цілком можливо, спалахне з новою силою. Про це повідомив Український центр здоров'я. Непокотіть і інше.

Трагічна статистика захворювань на дифтерію застерігає: від початку року захворюло на неї 2019 чоловік, з яких 396 — діти. 61 чоловік — помер, в тому числі 16 дітей, яким батьки своєчасно не зробили щеплення.

Літала чума над Мукачевею?

Протягом кількох годин кружляли над Мукачевею три пасажирські літаки, які здійснювали рейси за маршрутом Делі—Борніспіль. Як відомо, останнім часом в екзотичній Індії поширилася чума. Тому високостопавлене начальство у Києві вирішило посадити небезпечні лайнери не в столиці, а в курортному Мукачевею. Довго сперечався з київськими чиновниками мер міста Василь Ляшко. Зрештою, літаки взяли курс на один з військових аеропортів, де їх висадили пасажирів.

За комп'ютерами — інваліди

При Київському політехнічному інституті відкрито курс бугалтерів, програмістів та операторів ЕОМ. Особливість курсу у тому, що навчаються тут... інваліди.

Розповідає керівник науково-інформаційного центру реабілітації інвалідів — відділення інвалідів факультету довузівської підготовки Володимир Песку:

«Фактично з числа інвалідів готуємо третій рік. Іх прийом ніколи не обмежуємо, але протягом першого місяця проводимо анкетування, тестування. Після цього частина юнаків і дівчат, природно, відсіюється. Після закінчення курсів слухачі не тільки набувають спеціальності, а й готові до продовження навчання на факультетах. За навчання ніхто не

платить, навпаки, ми виплачуємо стипендію часом вищу, ніж у студентів вузу.

Звідки кошти? Колектив заробляє. Ось, наприклад, тільки одна стаття доходу. Центр проводить соціологічні дослідження — опитування з рейтингу нинішнього Президента. Зароблені кошти не стали, як це роблять скрізь, розподіляти собі як зарплату, а поклали на депозит. У загальному бюджеті центру 99 відсотків коштів заробляв сам колектив.

Хороша частина могла б бути значно більшою, якщо колектив, як завжди, дали розпоручитися. Дефіцит планів для роботи не дає можливість вітати ідеї, котрих у одному думі — досвідчених, кваліфікованих педагогів — чимало.

Іван ІЛІНШ.

Факт і коментар

Український центр — у Донецьку

Безперечно, саме центральний район шахтарської столиці — Ворошиловський — дедалі швидше перет у справі відкриття українських навчальних і культурно-освітніх закладів у Донецьку. Тут уже не перший рік успішно, хоча й зі своїми труднощами, працює перша в місті українська школа. А ще — український гуманітарний ліцей, колегіум із рідною мовою викладання. А щойно тостинно відчинили двері Український центр освіти, науки та культури, що розташувався у капітально відремонтованому приміщенні колишнього дитсадка по проспекту Богдана Хмельницького.

Що кінце важливу подію в процесі українського національного відродження на Донеч-

чині коментує заступник голови Ворошиловського райвиконкому Анатолій МИХЕНКО.

Це має бути (і, певен, буде) діючий методичний центр для викладачів української мови та літератури, історії тощо. По-друге, тут мають проводити шкільні олімпіади, заняття наукових товариств, концерти за участю майстрів мистецтв, зустрічі з літературою. Створюються колективи, — театральний, хореографічний, фольклорний, народно-прикладного мистецтва, музичної грамоти. В центрі матимуть змогу займатися понад 300 юних донеччан. До речі, фінансуватиме центр наш виконком.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

Фотофакт

На знімку: момент роботи спостерігачів на військовому авіаремонтному заводі в Чугуєві.

Фото Гліба ГАРАНИЧА.

У Харківській області перебувала група військових спеціалістів з Ангелії, США та Німеччини. Вони перевіряли, як виконуються умови угоди про скорочення збройних видів озброєнь в Україні.

Відвідали Харківський танко-ремонтний завод та військовий авіаремонтний завод у Чугуєві, де ознайомилися з технологією знищення військової техніки, перевірили кількість демонтованих танків та літаків.

Ваги на штрафмайданчику. Платять крадії

Схоже, в Одесі таки знайшли управу на тих, для кого кілограм — не кілограм, а задоволення від здирницьких нахилів, гравім там 800 кг навіть 600. Маніпуляції з вагами на ринках, лотках і навіть в магазинах стали в місті просто-таки «стихійним лихом» — щоразу під час масових перевірок ваговимірної техніки спеціалісти Одеського центру стандартизації, метрології і сертифікації та Управління захисту прав споживачів виявляють сотні порушень, тобто фактів прямого обкрадання покупців. Складали акти, розсилали листи з вимогами усунути порушення, накладали штрафи, а налаштовані на здирництво ваги знову й знову йшли у діло.

За такої ситуації голова обласної Ради народних депутатів Руслан Болдун змушений був видати розпорядження про організацію штрафних майданчиків для ваговимірної техніки. Відтепер, у разі невідповідності вагів, гир, дозаторів тощо вимогам Держстандарту, їх вилучатимуть, пембумаватимуть і відправлятимуть на штрафмайдан-

чики. Влаштовано їх на базі МП «Торітехніка» та ремонтно-механічного комбінату споживівців. Тут спеціалісти Центру стандартизації зроблять експертизу, необхідний ремонт і наладку цієї техніки. Послуги, зрозуміло, платні. Окрім того, власники цієї техніки мають оплачувати й на кожну добу зберігання її на штрафмайданчику. Одне слово, спроби обкрадання покупців обійдуться шахраям у чималі суми, до того ж неабияк битиме по кишені й саме вилучення на якісь терміни ваговимірної техніки, без якої не попрацюєш. Задирники на роздріжжі: чи припинити свою злодійську практику, а чи щоразу після викриття їхніх шахрайських розкошуєлятися на послуги штрафмайданчиків або придбання нової ваговимірної техніки? Якщо віддати перевагу останньому, то можна залишитися не тільки без «навару», а й, вибачайте, без штанів.

Одеса.

Георгій ВОРОТНЮК.

Арсенал з підпілля

Чи не найбільшу в цьому році кількість зброї та безприспівачів з незаконного обігу вилучили співробітники карного розшуку Хмельницького райвідділу внутрішніх справ.

Два реактивні снаряди, 60 набойів до артилерійської установки «Шилка», 80 патронів до крупнокаліберного кулемета зберігав мешканець Хмельницького, який працює таксистом. А купив він усе це у трьох незнайомих.

Невідомі співробітники райвідділу міліції затримали цю злочинну групу. До її складу входили учні одного з профтехучилищ. Вони

викрадали і продавали армійську зброю. І випадок з таксистом — це лише одна з ланок їхніх зухвалих злочинних дій.

Встановлено, що в ніч на 26 жовтня цього року з армійського складу збрали замки і винищувачі сигналізації, вони забрали 6 автоматів Калашникова, стільки ж ручних гранат Ф-1, три штик-ножі.

Віктор ЧИЖ,
майор міліції, начальник
Центру громадських зв'язків
УМВС Хмельницької області.

Продиктовано в номер

Не той тепер Пинзеник. Але й не ті директори підприємств

8 листопада перший віце-прем'єр-міністр з питань економічної реформи Віктор Пинзеник відвідав Запоріжжя, де мав ряд зустрічей із керівництвом області та міста, а також узяв участь у нараді директорів підприємств, що входять до Міхререгіональної асоціації підприємств (МАП). Це, зокрема, підприємства Запорізької, Дніпропетровської, Київської, Тернопільської, Сумської, Донецької та Херсонської областей. У своїй доповіді Віктор Михайлович зазначив, що з директорами підприємств відговорити відверто і намагатиметься робити це якомога частіше. Тож директори підприємств мають знати — надалі про пільгові кредити та дотації треба забути. Бо ситуація така, що надавати їх можна лише за рахунок когось іншого. Хай кажуть директори на того, хто має стати отим «нішим». Тому потрібно шукати альтернативи, немісійні, джерела фінансування. Разом з тим керівники підприємств мають дуже обережно підходити до питання підвищення ціни на продукцію, щоб не переступити тієї межі, куди споживач просто перестане купувати. Директори підприємств, що взяли участь в обговоренні, вирішили підтримати програму Президента та направили реформування, що їх запропонував перший віце-прем'єр-міністр. Бо вже не той тепер Пинзеник, зазначив один із директорів під кінець зустрічі. На що Віктор Пинзеник відповів, що змінився не тільки він, а й директори підприємств. Тож є всі підстави сподіватися на успіх.

Шахтарі погрожують страйком

На шахтах Донецької області триває передстрайкова ситуація. Представники п'яти виробничих об'єднань висунули вимоги щодо встановлення шахтарям реальної зарплати — не менше 10 мільйонів карбованців, своєчасної й вищої тощо. Сьогодні опісля мабуть вів в Донецьку повторне обговорення шахтарських проблем. У роботі цієї важливої наради очікується участь представників усіх 24 вугільних об'єднань регіону. Головне питання цього зібрання — можливість негайного проведення загального шахтарського страйку.

Батурин вшановує жертви геноциду

У колишній гетьманській столиці Батурині 8 листопада відбулося вшанування батуринців, козаків, 15 тисяч яких нещадно закатовано, живцем спалено російською армією Петра I за спробу захистити свободу і вибороти незалежність України. Більш насипу, — символічної могили, ушанки траурного мітингу по пам'яті дітях, жінок, стариків, мужніх воїнів, які до останнього подиху у 1708 році захищали українську святину від імперського геноциду.

Поліський ліс — під міжнародний контроль

Фактиці лісового господарства та дослідників радіоактивного забруднення Росії, України та Білорусі, провели спільну міжнародну зустріч у Гомелі, потім у Добричній Чернігівської області з питань впливу радіації на лісові масиви, на здоров'я працівників лісгоспів. Спеціалісти, керівники міністерств, відомств, управлінь ознайомилися з досвідом заліснення забруднених ділянок землі, технологією лісозатримки у радіаційних зонах Чернігівщини. Обговорено спільні заходи щодо усунення наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Продиктовано в номер

Світовий ринковий досвід: Аргентина

Британці задоволені візитом до Києва

З Києва до Лондону відбула делегація Комітету у закордонних справах Британської палати громад. Делегація завершила триденний візит в Україну, в ході якого відбулися зустрічі з першим заступником Голови Верховної Ради Олександром Ткаченком, віце-прем'єром міністром, міністром оборони Валерієм Шмаровим, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, іншими офіційними особами.

«Ми задоволені киянськими зустрічами, — сказав, підсумовуючи візит, глава делегації, голова Комітету у закордонних справах Британської палати громад Дейвід Хауелл. — За головну мету візиту ми ставили поінформувати українську сторону про готовність Великобританії надати гарантії безпеки Україні в разі її приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, а існувати певні українського керівництва в питанні приєднання до ДНЯЗВ, сприяти розвитку і зміцненню міжпарламентських зв'язків між двома країнами».

Вибори у США

Згідно з попередніми даними, що надійшли з США, республіканські партії перемогли на виборах як до сенату, так і до палати представників конгресу США. Приблизно така сама картина і на виборах губернаторів штатів.

Американське телебачення повідомляло, що у сенаті, куди обиралися третина сенаторів, республіканці вже забезпечили собі більшість уперше з 1986 року. Точно кільки місць, виборених ними, — ще не відомо. За даними, які вже надійшли, республіканці дістали принаймні 51 місце із ста. Досі місця у сенаті розподілилися 56—44 на користь демократів.

Форум завершив роботу

У Києві завершив роботу українсько-американський форум з питань екологічного управління, спонсором якого виступило Агентство з міжнародного розвитку США (АМР). Основну увагу його учасники приділили національній політиці, співробітництву в галузі водних ресурсів, в організації заходів щодо охорони навколишнього середовища у Донецькому регіоні. На форумі було розглянуто шляхи оптимізації фінансування і менеджменту українських програм і американської допомоги.

У роботі взяли участь керівники ряду міністерств і відомств, представники парламенту, Адміністрації Президента України, АМР, Агентства по охороні навколишнього середовища США і фінансового АМР Проекту щодо політики і технології охорони навколишнього середовища. На зустрічі обговорили національну програму України з питань охорони навколишнього середовища і раціонального використання водних ресурсів, а також програму технічної допомоги з боку США.

Керівництво ФРН — за допомогою Східної Європи

Партії правлячої у ФРН коаліції ХДС/ХСС-СВДП мають намір всіляко сприяти процесу стабілізації держав Центральної та Східної Європи, що реформуються, повідомив генеральний секретар СВДП В. Хоер. У ході восьмого раунду переговорів про формування нового уряду в Німеччині за підсумками виборів до бундестагу 16 жовтня, що відбувся в Бонні, християнські та ліберальна партії, відзначивши він, дійшли єдиної думки про те, що необхідно активізувати, ніж раніше, сприяти зближенню цих країн з ЄС з метою їх прийняття до Європейського Союзу.

За повідомленнями наших кореспондентів та інформагентств.

Перша ластівка успіху

У 1990 році керівництву Аргентини вдалося помітно стабілізувати економічне становище в країні (1989 року інфляція наблизилася до 5 тисяч відсотків). Темпи інфляції скоротилися майже втричі, а ще через рік вона впала до відсотка. Проте застарілі хвороби економіки давалися взнаки. В умовах жорстких фінансових обмежень виробництво валового внутрішнього продукту (ВВП) і промислової продукції, а також рівень інвестицій знижувалися, не вдалося домогтися різкого збільшення збору податків. Новий стрибок цін наприкінці 1990 року змусив Президента К. Менсена пожертвувати своїм старим політичним соратником — міністром економіки А. Гонсалесом і призначити на цей пост Д. Кавальо.

Домініго Кавальо — випускник Гарвардського університету — має визнання у місцевих бізнесменів як блискучий теоретик, проте не викликав довіри як адміністратор. Та саме цій людині, який найкраще розумів економіку країни, Президент Менсена крімном міністра ставив відразу ж на відбутку, переробивши та збитку нафти, а також відмова від регулювання цін на бензин. Одним з наслідків цього було різке зростання експорту енергоносіїв. Якщо в 1990 році на про мету спрямовували 6 відсотків добового відбутку, то в 1991 — 25 відсотків. Щодо зростання внутрішніх цін, що воно не було жалюгідним: втрати сільськогосподарських виробників на придбання пально-мастильних матеріалів збільшилися лише на 32 відсотки.

У квітні 1991 року почалося виконання комплексу заходів, що передбачали встановлення фіксованого курсу аргентинського долара та його конвертованості; збору податку з нових грошових знаків, якщо вони не забезпечені збільшенням золотого запасу; резервів; відкрити експортних цін і прибутків; відкрити експортних податків і зниження імпорту; мати споконечення урядових витрат.

Було вжито ряд заходів для пов'язання з продуктивністю праці зростання зарплатної плати. Це призвело до фактичного замороження в таких галузях, як металургія, торгівля, будівництво, виробництво продовольства, чий збільшення щомісяч темпів зростання до менш як 2 відсотків у інших сферах. У листопаді 1991 року президентським декретом проведено «дерегуляцію» економіки. Ліквідовано понад 100 державних установ, що регулювали виробництво й розподіл товарів у

країні, в тому числі 36 — у галузі зовнішньої торгівлі, скорочено понад 9 тисяч найманих борочників. Одночасно скасували десятки законодавчих та підзаконних розпоряджень, що протягом багатьох років регламентували діяльність аргентинської економіки. Під прями державним контролем залишилися охорона здоров'я, міське планування, освіта, дозвілля середнього та заможного класу. На початку 1992 року проведено етап реформи оподаткування. Вжиті заходи дають можливість забезпечити додаткові податки в 1,8—2,2 млрд. доларів на рік, чи 1-1,5 відсотка ВВП. До Національного конгресу направлено законопроект про створення, починаючи з 1993 року, приватних пенсійних фондів. Їх діяльність у перший рік має знову збільшити суму понад 3 млрд. доларів, а через 10 років вона може перевищити 40 млрд. доларів.

Підсумки 1991—92 років свідчать про діяльність вжитих заходів. 1991 року вдалося домогтися позитивного оперативного (до виплати відсотків із зобов'язаності), а в 1992 році — повного сальдо бюджету. Підтримання стабільного курсу аргентинського долара дає можливість на початку 1992 року здійснити глибоку реформу і виставити нову одиницю — песо у співвідношенні з долларом 1:1, що обереглося досі (долар теж вільно відноситься до оплати). Фінансова стабілізація зумовила підвищення виробництва: після тривалої стагнації збільшилися ВВП майже на 5 відсотків у 1991 році та близько 9 відсотків — у 1992 році. Промислове виробництво зросло майже на чверть, спостерігається спокійний бум. Позначилося покращення інвестиційної діяльності: автомобільні компанії заявили про наміри здійснити капіталовкладення в 1,6 млрд.

доларів, а «Дженерал моторс» після тривалого центральної відсутності вирішила повернутися на аргентинський ринок. Щоправда, швидке відкриття економіки країни призвело до появи в 1992 році проблеми сальдо зовнішньої торгівлі, що потребувало наведення термінових корективів до економічної політики. Важко сказати, як позначиться на ній зупинення після 1993 року надмірного прибутку від приватизації. Тільки тоді стане ясно, чи має місце стабілізація тривалій чи тимчасовий характер.

А як реагувало населення на здійснені економічних реформ? Під час економічної кризи та вжиті жорстких заходів для її подолання мали місце й страйки, мітинги і навіть захоплення підприємств. Але більшість людей країни не підтримували страйкарів та інших дій протесту.

Тривалий досвід показав, що компенсацій, індексації та підвищення зарплати, інколи достатньо високі, не змінюють загальних умов життя: в 1990 році реальна зарплата платила була більш як на 10 відсотків нижче, ніж 1974 року. Вагомо мешканців пристосовувалися жити в умовах постійної інфляції за рахунок спекуляцій, зайнятості в «паралельній» економіці і т.д. Щоправда, неабияку роль відігравала й твердість уряду перед тиском громад. Це не тільки економічні наслідки, а й політичний успіх. Врешті, в усіх верствах населення звалилися політичну волю лідера країни зміняти її економічну модель на таку, яка дає б найбільший достаток усім людям.

Михайло РОЙ.

На фото: сучасний Буенос-Айрес.

Вільнось

Народжуваність падає

У Вільнось відбулася дводенна наукова конференція «Литовська сім'я: традиції і майбутнє». Виявилось, що демографічна ситуація в Литві краща, ніж у таких країнах, як Голландія, Данія або Бельгія. Однак народжуваність у країні зменшилася до рекордно низького показника. В середньому одна сім'я виховує 1,67 дитини. Для порівняння: у Латвії — 1,3, а в Естонії — 1,45. За кількістю розлучень — 4,1 відсотка — Литва входить до п'ятиріч світових лідерів, пропускаячи попереді лише Латвію, Росію, Україну і Білорусь. У Литві 9 відсотків дітей виховуються поза шлюбом. Для порівняння в Естонії — 39 відсотків усіх народжених дітей виховуються без батька, а в Данії — більше половини.

Новий курс літа

Литовський банк, встановивши новий курс літа щодо «м'яких» валют, немов констатував явну тенденцію падіння «м'яких валют на фінансовому ринку Литви. За тисячу російських рублів платять трохи більш як один лит, а в більшості провідних банків не більше 80 литовських центів. Тисяча доларівських рублів дорівнює половині літа, а стільки ж

Хельсінкі

Академії прагнуть співпрацювати

На запрошення Академії Фінляндії у Хельсінкі перебувала делегація Національної академії наук України на чолі з президентом НАН академіком Б. С. Патоном.

Метою візиту було проведення переговорів про налагодження співробітництва між Академією Фінляндії і НАН України, високий науковий потенціал і авторитет якої визнається у світі.

В ході переговорів з фінською стороною підписано меморандум про співробітництво у галузі фундаментальних наук.

українських карбованців — 4 центам, один литовський лит дорівнює 75 центам, один молдавський лей — 94 центам, одна естонська крона — 33 центам, один киргизський сум — 38 центам.

Рига

«Вузьке» місце — приватизація

Найслабшим місцем економічних реформ Латвії вважається приватизація. Тут, як і в Росії, жителі видано приватизаційні чеки — ваучери. Однак їх змогли одержати поки що 60 відсотків жителів Латвії. Але в уряді цієї країни вважають, що вже до 1997 року три чверті господарських суб'єктів Латвії опиняться в приватних руках, що за ці чекі можна буде викупити свої квартири, які є поки що власністю держави. Зарубіжні експерти рішуче кажуць, що Латвія все ще сильно відстає у сфері приватизації від Литви й Естонії. Наприклад, іншою формою у Латвії заборонено купувати землі, а всі ініціативи щодо приватизації тримає в своїх руках міністерство. Проте в Ризі вважають, що до 1995 року в країні буде приватизовано 250 компаній, а Латвія стане мостом між Сходом і Заходом. Але на що роль такого претендують Білорусь, Естонія, Україна, Литва і Польща.

Виктор ЧЕРНИШУК.

Пекін

Потенційно наймісткіший ринок

У майбутні 20 років Китай стане головним ринком пасажирських літаків у Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (АТР), вважають провідні китайські фахівці.

За їхніми оцінками, у КНР конкуруватимуть дві найбільші літакобудівні корпорації Заходу — «Аеробус» і «Боїнг». У наступні 20 років частка АТР на світовому ринку літаків цивільного призначення зросте з 16 до 26 відсотків. Причому значна частка належатиме Китаю.

Торік корпорація «Боїнг» продала Китаю 46 пасажирських літаків. До 2010 року загалом буде продано 846.

Зараз літаковий парк цивільної авіації країни налічує більш як 750 літаків. За статистичними даними, нині в Китаї відкрито більш як 650 авіаліній загальною довжиною 1,2 млн км. Сьогодні літаки цивільної авіації КНР курсують між 113 містами країни й здійснюють рейси до 36 країн світу.

П'ятий мікрофон

А як у них?

Або яким бути нашому ринку: регульованому чи стихійному

Про те, яким бути ринку — регульованому чи нерезульованому — сьогодні точаться гострі та гарячі дискусії. І справді, від того, яка буде роль держави у переході на ринкові відносини, значною мірою залежатиме їх перспектива.

Сьогодні в цивілізованому світі уявляють два види структур, які регулюють ринок, — урядові та змішані органи. Останні наділені певними функціями державного керування з представництвом у них підприємств та структур. Такі країни, як США, Японія, Канада, мають урядові органи, які здійснюють політику в недержавному секторі економіки. Зауважу, це суперзавислі структури.

Зараз стало дуже модно посилається на США. Так ось: Америка виявляється за числом та складністю правил і постанов, що обмежують прерогативи менеджменту в напіркоманітнісних сферах. У цій країні активно займаються питаннями підприємництва два комітети у конгресу. З управління за захисту малого бізнесу й наймогутніший урядовий орган — Адміністрація малого бізнесу, підпорядкована безпосередньо Президенту. В кожному штаті є регіональні відділи в складі 30—40 чоловік. Разом у цій структурі працює більш як 5 тисяч співробітників.

Візьмімо Німеччину, Францію, Італію, Австрію. Тут створено так звані державно-громадські структури. Ці органи активно застосовують організаційно-громадські засоби, встановлюють певні межі для підприємницької діяльності. До речі, свого часу я ознайомився з такою системою управління.

Наведене свідчить про те, що в багатьох країнах держава регулює ринкові відносини і досить дієво, від чого відмовляються деякі фахівці в нас.

Який же тип структури управління в ринкових відносинах необхідний?

За такого важкого становища економіки, падіння життєвого рівня населення країни, зменшення мас виробити роль державного регулювання ринкових відносин, як чинника, що визначає прискорення соціального та економічного розвитку. Та все це не означає, що треба керувати якимсь директивним методом, узурпувати економіку. Ні. Треба через урядову систему керівництва створювати умови для розвитку недержавного сектора економіки. Підготувати необхідні законодавчі акти, цільові програми, постійно прогнозувати, запровадити систему захисту приватного підприємництва, послідовно через нормативні документи витискати застарілі правові форми і т.ін.

Закономірно, що високий рівень економіки буде поступово витискати частину адміністративного регулювання із системи управління. Поступово буде створюватися система взаємодії зв'язаних економічних регуляторів, котрі сприятимуть розвитку ринкового середовища та повнішому задоволенню суспільних потреб. Це забере немало часу. І тому жодні громадські організації, «колективний розум», всілякі там асамблеї, палати, асоціації та інші структури в цьому напрямку нічого не зроблять. Все це розраховано на вузьку зацікавленість. Та цього вже й не приховують.

Виктор СЕДИХ,
економіст і юрист.

Соціальна справедливість: чи перейдемо на персоналії?

«На адресу Кабінету Міністрів України ... надходять численні звернення пенсіонерів, які мають значні заслуги в державній, воєннопілотажній, громадській, господарській діяльності, інших сферах життя держави, про порушення соціальної справедливості щодо них, поліпшення матеріального стану та відновлення пенсії за особливі заслуги (персональних пенсій)». Цитуючи з довідки Кабінету Міністрів, який є порадником законодавчої ініціативи єпис на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною».

Свого часу, після розпаду РСРР, персональні пенсії як такі було в Україні скасовано. Але... Почалося все з листа колишнього члена уряду на ім'я колишнього Голови Верховної Ради України Івана Плюща з проханням розглянути питання про встановлення ім персональних пенсій. Іван Степанович передав листа на розгляд Комісії у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воєннопілотажних (голова — М.Наумченко). Комісія розглянула лист і 27 жовтня минулого року дала рекомендацію про нецільовість повернення до раніше діючої системи персональних пенсій «з наданням пенсіонерам цієї категорії (а в окремих випадках — членам сімей) житлово-побутових, санаторно-лікувальних та інших пільг». Що до колишніх членів уряду, Комісія рекомендувала в разі потреби передавати ім пільги в законах «Про державну службу», «Про Кабінет міністрів» та інших за аналогією з

Законом «Про статус народного депутата України».

Народним депутатам нового скликання проект Закону не сподобався запропоновувати минулого тижня. Були серйозні суперечки, але ім вистачило витримки не гарячкувати і після розгляду у першому читанні уважніше вивчили його у комісії. Важливий не сам Закон — лише пояснення Кабінету Міністрів, яке стоїть за ним. Витягніть уважніше в сам текст проекту. «Громадянам України на знак визнання державою їх вкладу в державну, зовнішньополітичну, громадську та господарську діяльність, їх досягнень у галузі науки, культури, народної освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту тощо можуть призначатися пенсії за особливі заслуги перед Україною та встановлюватися пільги в порядку і на умовах, що визначаються Кабінетом Міністрів України».

Тут — суть проблеми. Проектом Постанови Верховної Ради про введення в дію Закону, який також вніс Кабінет

міністрів, передбачено утворити, знову ж таки при Кабінеті Міністрів, комісію, персональний склад якої визначить так само Кабінет Міністрів, і яка (комісія) буде визначати, хто має бути персональним пенсіонером, а хто — ні. Тобто, депутат приймуть закон, який дасть уряду карт-бланш на призначення персональних пенсій. Тихенько, ні перед ким не звітуючи про те, які критерії використовувала урядова комісія, зробивши того чи іншого персоналю у галузі соціальної справедливості.

Підійми, які передбачає проект Закону — збільшення середнього розміру пенсій тим, хто буде персональним пенсіонером, більш ніж удвічі, надбавка до пенсій. Плюс безкоштовні путівки для санаторного лікування та проїзд у межах України туди і назад (це — раз на рік). До речі, чому ці пільги передбачено надавати не всім персональним пенсіонерам, а лише до третини. Тут виникає запитання: а хто буде вирішувати, кому давати, а кому ні? Далі: безкоштовне поховання померлих персональних та безкоштовне спорудження надгробків, допомога дружині або дітям (?) померлого. Все це, за підрахунками Кабінету, обійдеться в бюджеті у 243,5 мільярда карбованців. Без урахування індексації, яка грає. Для 15 тисяч осіб. Нагадаю: в Україні на сьогодні близько 15

мільйонів пенсіонерів та понад 2 мільйони інвалідів...

Контигент. Герої Радянського Союзу, повні орденів і медалей. Герої Соціалістичної Праці (майже 3 тисячі осіб). Таких, зрозуміло, менше з кожним роком. Особи, які мають особливі заслуги перед Україною в державній та зовнішньополітичній діяльності(?), народні артисти, лауреати, видатні спортсмени, видатні ж господарські діячі, а також особи, які мають почесні звання «заслужений працівник» «заслужений діяч» (6386 осіб).

Передбачається поступове зменшення, з одного боку, кількості персональних пенсіонерів (вимарувати люди — що поробиш), з іншого боку — збільшення. Плюс двісті осіб на рік, мінус двісті осіб на рік. Не більше і не менше.

Все це, хоч як сумно, нагадає анекдот застійних часів. Прийшов крутий молодик до МХАТУ і просить на роботу... директором. Питав у кадрах, що він може (не вміє, а може). Відповідає: все. Подумає, жартує. І, для випробування його здібностей, пропонували «дістати» кілька місць на престижному Ваганьківському цвинтарі. Наступного дня кандидат у директори телефонує: «Три місяця у Кремльській стіні, п'ять — на Ваганьківському. Готуйте людей!».

Костянтин ПАРИШКУРА.

У ШКОЛІ, як і раніше, як і сотні років тому, програмують: муть, тілько інтелектуальний розвиток учня. Але ж тепер діти менше ходять і бігають, а більше їздять і сидять, рухливі іри витівки телевізор. До цього додати п'ять, шість, сім уроків та домашні завдання. Сидить життя. М'язовий тонус став реальним небезпечним. Про це свідчить і фізична підготовка допризовників. Курс на формування вундеркінда обертається рахітом.

Щоб якоюсь надолужити час на фізичний розвиток, рекомендується 45 хвилин щоденних фізичних вправ. Але ж це фактично ще один додатковий урок до й так перевантаженого робочого дня учня. Чи не краще зробити щоденний урок фізичних вправ за рахунок скорочення навчального матеріалу? Уточнимо: фізкультура не нормативна, а оздоровча.

Чудово було б мати в робочому тижні школяра 4 уроки фізкультури і 12 — танців. Танці — і грація, і постава, й естетика, й рух — природна потреба організму. Соціально підняти танців замість історії людства від стародавніх часів і по наш дні.

У молодших класах нецільово збільшують кількість уроків фізкультури. Там варто скоротити уроки хвилі на десять, додавши цей час до перерви між уроками.

У одному й тому ж класі різні кількості уроків — 5, 6 і навіть 7. Обидва перерахує «стрибає». Але ж вона ділить робочий день на дві частини. В бюржизм людського життя не є головний компонент. У школярі жодного порушення. Оптимізація могла б стати така рекомендація: для молодших класів — 4 уроки щодня, для середніх — 3, для старших — 6. Відпадує шість та сьомі уроки, які виснажують. Це дає стабільна обілля перерв. Щоденний урок фізкультури освіжить сприйняття, оздоровить мислення, зміцнить пам'ять. В результаті навчальний процес не постраждає, навпаки, виграє — за принципом «краще менше, та краще».

ЩЕ ПІДПІТКАМИ частіна школярів уже звикли до свого покликання. Є підлітки, які тяжіють до певної професії. У них руки не знають спокою, просять діла. Ці

учні в полоні технічної творчості. Чи завжди помічє це вчитель і підтримує учня? Частіше навпаки: «поспішіть до «дідки». Переконайте, що для таких цілком достатньо восьми років навчання.

Від нашої подолання шкільної науки страждає й інша категорія дітей. Це діти, які не в змозі опанувати навчальні програми. Це цілком нормальні діти. Просто вимоги з огляду на їхні можливо-

запропонувати створити річні профілі курсів підготовки абітурієнтів до вузів і технікумів.

Курси трьох профілів, — математичного, гуманітарного, природничого. На них могли б навчатися не лише майбутні абітурієнти, а й усі, хто бажає підвищувати свої знання. За ринкових відносин

у зв'язку з масовою перекаліфікацією необхідність в таких курсах зростає. Причому кожний

Краще бути розумним і здоровим, ніж розумним і хворим

Оптимізація шкільного процесу з точки зору практики

сті ненормальні.

Якщо до цих двох категорій дітей додати ще й неадекватно до дітей, то цифра буде досить промоніти. Десь зайвий для нас. Очевидно, доцільно повернутися до старої структури неповної середньої школи, до восьмиріччя. Вона стала б вододільом для обдарованих дітей, для яких є спеціальні середні школи.

Багато навчальних предметів перенависчено теоретичним матеріалом, який не має практичного застосування в трудовій діяльності сучасного робітника й селянина. Такий матеріал (від чого задієшся наша школа) скоро забудуться. Він пропадає в архівах фізичного культури, на вивчення життєво потрібного. Але й під час вступу до вузу вимагають знати цей матеріал. Парадокс: хоч учень чи не хоче, може чи не може, але підготує до нинішніх навчальних планів, програм він мусить усе це вчити.

Якщо розв'язати школу від надлишку теоретичного матеріалу, то середню освіту можна реалізувати на один рік. Моделює малу б дозволити можливість використати вивільнені сили з найбільшою користю для себе. Декотрі пішли б в ПТУ здобувати професію, декотрі — безпосередньо на виробництво, для третій я

такий навчальний заклад може обслуговувати декілька середніх шкіл. Профілі курсів також значно спростило б адаптації вступного перекурсу. На курсах збиралася б модель з певними уподобаннями, що дає б можливість інтенсифікувати вивчення навчального матеріалу. Ці курси акумулювали б усе нове.

Нині більшість технікумів продають набір і на базі середньої школи, і — дев'ятирічної. Однак після дев'ятиріччя — чотири роки навчання, після середньої дві. За наявності шкільних курсів база неповної середньої школи відпадала б.

Нині в школах запроваджують профільне навчання в двох останніх класах без скорочення програм (тобто з великим перевищенням). Вважаю це — марнуванням одного року життя молоді.

ПРОЕКТ створення міжшкільних профільних курсів курсів рекомендаційної комісії з питань науки та народної освіти Верховної Ради України і схваленний Міністерством освіти. Нині ось уже другий рік на базі с/п №4 міста Вишневого Києво-Святошинського району Київської області триває експеримент з утілення цього проекту в практику.

Отже, структура міжшкільних профільних курсів. Цей навчаль-

оптимальний вимог, а це означає певні скорочення неіснуючої матеріалі, отже 11-й клас, або курси, вивільняються для вивчення предметів обраного профілю. Після 10-го класу учень складає всі випускні іспити, крім профілю. А по закінченні курсів складає вже профільні іспити.

Одна частина учнів навчається в експериментальних класах, інша — у звичайних. Спільне для обох груп — одинадцятирічне навчання. Різниця в тому, що для експериментальних класів останнім роком навчання є 11-й клас, для експериментальних — профільний.

Нині за новою програмою в школі Вишневого навчаються 50 учнів. Поки що вдалося створити лише два замість трьох запроваджені профілі — фізико-математичний та гуманітарний. Можливий і цілком природний перехід із звичайного класу в експериментальний і навпаки. Тепер ці діти навчаються у 9-му класі. Така практика має за мету оптимізацію навчального процесу й розв'язання однієї з основних проблем школи — проблеми профільної підготовки.

Юрій КОСТИК,
ветеран педагогічної праці,
національний співробітник НДІ педагогіки.

БАНК УКРАЇНА АК БАНК УКРАЇНА АК

Інформація (проспект)

Даний проспект емісії складено відповідно до закону України «Про ціни паперів та фондову біржу» № 1201- XII від 18 червня 1991 р., Порядку реєстрації випуску акцій і облігацій і підприємств та інформації про їх випуск № 04-305, який затверджений Міністерством фінансів України 30 вересня 1991 р., і з урахуванням вимог Національного банку України, викладених у Тимчасовому положенні про порядок створення, реєстрації комерційних банків і здійснення нагляду за їх діяльністю від 17 липня 1992 р. (протокол № 16).

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

Акціонерний комерційний агропромисловий банк «Україна» заснований на базі установ колишнього Українського республіканського банку Агропромбанку СРСР як акціонерне товариство на підставі рішення зборів засновників (протокол № 1 від 4 вересня 1990 р.), зареєстрований Держбанком СРСР. Банк перереєстрований у Національному банку України 27 вересня 1991 р. (реєстраційний № 2).

Діяльність банку здійснюється відповідно до Статуту та ліцензії: Генеральної ліцензії Національного банку України № 34 на право здійснення операцій з валютними цінностями;

ліцензії Міністерства фінансів України № 20 на проведення всіх видів операцій з цінними паперами; ліцензії Міністерства фінансів України № 9 на здійснення діяльності як депозитарія інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії.

Згідно рішень загальних зборів акціонерів до Статуту банку вносилися зміни і доповнення, які були затверджені Національним банком України 23 грудня 1992 р., 10 червня 1993 р., 17 червня 1994 р., 15 вересня 1994 р.

Місцезнаходження банку: Україна, 254023, м.Київ, просп. В.Г.П. АВАУАХ, РЕУТЕР:БУКР

Телефон: 631236 ВКУКР SU
Тел.: (044) 244-16-16
Факс: (044) 220-04-39

За стандартом Міжнародної організації по стандартизації (ISO) і Міжнародної системи нумерації для встановлення достовірності цінних паперів (ISIN) прості акції банку «Україна» мають ідентифікаційні номери: прості акції UA0000100026, привілеєвані акції UA0000100036.

У 1994 р. банк «Україна» внесений до «BANKERS ALMANACH», який містить перелік банків світу.

ЗАСНОВНИКИ БАНКУ:
«Укрспідбанк»;
Національна акціонерна страхова компанія «Оранта»;
Міністерство сільськогосподарської і продовольства України.

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ БАНКУ:
Загальні збори акціонерів;
Рада Банку;
Правління Банку;
Резізіонна комісія.

Вищим органом управління Банку є загальні збори акціонерів, які мають право вирішувати всі питання діяльності банку. У період між загальними зборами акціонерів функції вищого керуючого органу виконують Рада Банку, президія Ради та голова Ради банку «Україна» в межах повноважень, наданих загальними зборами акціонерів і Статутом банку.

Рада банку контролює діяльність Правління банку. Голова Ради банку — Ситник Віктор Петрович, заступник президента Української академії аграрних наук.

Правління банку здійснює керівництво поточною діяльністю банку і несе відповідальність за ефективність його роботи.

Члени Правління банку: КОВАЛЕНКО Олександр Миколайович — голова Правління;

КОВАЛЬ Олександр Маркович — перший заступник голови Правління;

БАЙРАКА Михайло Миколайович — заступник голови Правління;

КОСТИНСЬКИЙ Олександр Володимирович — заступник голови Правління;

ПАВЛІВ Олександр Миколайович — заступник голови Правління;

ПАНЧЕНКО Ігор Євгенович — заступник голови Правління;

ПАНЧЕНКО Олександр Федорович — директор банку «Україна» по Закарпатській області;

БОЙКО Микола Трохимович — директор банку «Україна» по Київській області;

ВЕРТЕЛАЄВ Ігор Васильович — директор банку «Україна» по Полтавській області;

КОЛІТКО Андрій Петрович — директор банку «Україна» по Волинській області;

КРУАКОВСЬКА Людмила Михайлівна — начальник управління кредитних ресурсів і депозитів банку;

ЛИМАНСЬКИЙ Володимир Петрович — начальник контролюю-ревізійного управління;

МАРТИНЮК Зінаїда Андріївна — начальник фінансово-економічного управління;

МАСИШ Петро Євгенович — директор банку «Україна» по Житомирській області;

ПРОБІЙ-ГОЛОВА Валерій Борисович — директор банку «Україна» по Республіці Крим;

СМАРУСЬ Микола Миколайович — директор банку «Україна» по Одеській області.

За кількістю акціонерів банк «Україна» є найбільшим акціонерним товариством, а за розміром статутного фонду — другим комерційним банком в Україні.

Кількість акціонерів банку на дату прийняття рішення про випуск акцій п'ятого випуску досягла 250 тисяч, з них 234 тисячі громадян (94,5%), 16 тисяч юридичних осіб (5,5%). Статутний фонд банку «Україна» на 5,5% належить акціонерам — фізичним особам, на 44% — юридичним особам недержавної форми власності і на 0,5% — державним підприємствам та організаціям.

Динаміка зростання статутного фонду банку характеризується такими показниками:

на 1 січня 1991 року — 1,2 млрд.крб.;
на 1 січня 1992 року — 1,3 млрд.крб.;
на 1 січня 1993 року — 7,2 млрд.крб.;
на 1 січня 1994 року — 178,2 млрд.крб.;
на 1 січня 1994 року — 624,8 млрд.крб.

Мережа банку повністю охоплює територію України і включає:

центральної апарату банку «Україна», м.Київ;
27 дирекцій в усіх обласних центрах України, а також у містах Сімферополі та Севастополі;
328 відділень, 244 філії та 600 вкладних кас у всіх регіонах України.

Чисельність працівників банку становить понад 22 тисячі. Унікальна організаційна структура банку дозволяє якісно обслуговувати понад 900 тисяч клієнтів, з яких близько 700 тисяч громадян (вкладників) і майже 200 тисяч підприємств і організацій агропромислового комплексу та інших галузей народного господарства країни.

2. ОПИС ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ЕМІТЕНТА

Головною метою діяльності банку «Україна» є активне сприяння розвитку агропромислового комплексу та інших галузей економіки України, забезпечення максимального прибутку своїх акціонерів, високої фінансової стабільності та конкурентоспроможності, а також якісного задоволення потреб своїх клієнтів у різноманітних банківських послугах.

Основне завдання банку — комплексне розрахунково-кредитне і касове обслуговування підприємств і організацій агропромислового комплексу. Характерною рисою діяльності банку — універсальність у наданні клієнтам широкого вибору послуг.

КРЕДИТНО-ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКУ «УКРАЇНА»

Загальний обсяг кредитних вкладень у народне господарство України за станом на 1 лютого 1994 р. становив більше 43 тис.крб., з яких 10 тис.крб. припадало на цілі державні кредитні лінії.

Разом з традиційними об'єктами кредитування (кооператив, радгосп, підприємства агропромислового комплексу) банк надавав позики селянським, фермерським господарствам, промисловим підприємствам, будівельним організаціям, торговим фірмам. Проте переважна частка кредитних вкладень (90%) — як і раніше спрямовується на розвиток агропромислового комплексу, що обумовило невисокий рівень середньої процентної ставки по цих кредитах.

Кредитна діяльність банку та її економічні результати значною мірою залежать від стану його ресурсної забезпеченості.

За дев'ять місяців поточного року банком мобілізовано понад 70 тис.крб. ресурсів, що втричі більше порівняно з початком року. За цей період значно збільшилися їхня структура: питомо бага куплених ресурсів зменшилися з 40 до 13%.

Банк «Україна» додержується економічних нормативів Національного банку України.

Показники платоспроможності та ліквідності банку (станом на 1 січня 1994 р.)

Найменування	Норматив	Показник
1. Платоспроможність	не менше 8	14,80
2. Поточна ліквідність	не більше 1	0,96
3. Короткострокова ліквідність	не більше 1	0,89
4. Загальна ліквідність	не більше 1	1,00

Баланс банку «Україна» (станом на, млн.крб.)

АКТИВИ	1.01.1992р.	1.01.1993р.	1.01.1994р.	1.08.1994р.
1. Каса	1314,1	3833,6	822528,2	3033054,0
2. Кошти на депозитних рахунках у Національному банку України	3518,0	19129,0	2493681,0	—
3. Рахунок банку в банках-кореспондентах	62,0	460701,8	2662215,4	10822778,0
4. Дебіторні банки	6,5	865,8	31928,9	1617333,0
5. Кредити, видані банком	24308,1	67048,5	16838972,8	29205093,0
6. Короткострокові довгострокові	5110,6	35407,2	333967,8	1092530,0
7. Цінні папери, цін та акції, продані банком	960,7	972,1	1195,3	26132,0
7. Вкладі, споруди та інші основні засоби	175,4	3367,9	241358,9	5710137,0
8. Інші активи	261248,6	2617017,6	93202801,6	90153179,0
БАЛАНС	296704,3	3811343,6	116915979,9	141660236,0
ПАСИВИ	1.01.1992р.	1.01.1993р.	1.01.1994р.	1.08.1994р.
1. Статутний фонд	1514,4	7259,7	178212,8	624790,0
2. Резервний фонд	51,5	12179,7	120479,2	306279,0
3. Інші фонди	205,3	16072,1	878840,5	7751264,0
4. Розрахунки клієнтів і депозити клієнтів	29493,4	53391,9	6351498,8	12700508,0
5. Рахунок банків-кореспондентів	813,6	338498,3	2035715,0	3233424,0
6. Термінові вклади і депозити клієнтів	2421,6	33499,5	190013,2	594051,0
7. Вклади громадян	417,8	6385,0	174881,7	1100180,0
8. Кредити, одержані в інших банках	16,6	21978,4	917903,1	1067628,0
9. Кредити та інші зобов'язання банку	307,3	11179,6	809685,7	290169,0
10. Інші пасиви	260154,6	2774918,5	9488391,7	97012636,0
11. Прибуток	1254,2	52523,9	2113707,8	7460653,0
БАЛАНС	296704,3	3811343,6	116915979,9	141660236,0

ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ І МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ

Банк «Україна» першим з українських фінансово-кредитних установ одержав Генеральну ліцензію Національного банку України на проведення операцій з іноземною валютою. Сьогодні за обсягом валютних операцій він є одним з провідних в Україні.

Спектр операцій банку «Україна» з валютними цінностями:

відкриття і ведення валютних рахунків у ВКБ для юридичних і фізичних осіб (як резидентів, так і нерезидентів);

відкриття і ведення кореспондентських рахунків для інших українських банків і банків-нерезидентів;

банкінські перекази;

операції по документарним акредитивам для експортерів та імпортерів;

видача і авізування гарантії;

прийняття на інкасо комерційних чеків;

валютне кредитування;

прийняття і розміщення в депозит валютних коштів клієнтів і банків-кореспондентів;

управління коштами за дорученням клієнтів і банків-кореспондентів;

конверсійні операції у всіх основних валютах на міжнародному грошовому ринку;

конверсійні операції на українському валютному ринку;

касове обслуговування клієнтів і банків-кореспондентів;

операції у ВКБ;

купівля-продаж позорних чеків зарубіжних фінансових компаній Thomas Cook.

Банк «Україна» постійно розширює ділову відносини з іноземними фінансово-кредитними установами, проводить заходи відносно створення для клієнтів сприятливих умов у сфері зовнішньоекономічної діяльності і збільшення обсягів операцій з іноземною валютою.

У даний час кореспондентська мережа банку включає понад 300 банківських установ світу. Серед них:

АВСТРІЯ
ABN-AMRO BANK CREDITANSTALT-BANKVEREIN RAIFFEISEN ZENTRALBANK OESTERREICH AG
БЕЛЬГІЯ
BANK BRUSSEL LAMBERT N.V.
КАНАДА
ROYAL BANK OF CANADA
ДАНІЯ
UNIBANK A/S
ФІНЛЯНДІЯ
KANSALLIS-OSAKE-PANKKI
ФРАНЦІЯ
CREDIT LYONNAIS SOCIETE GENERALE
НІМЕЧЧИНА
COMMERZBANK AG DEUTSCHE BANK AG DEUTSCHE GENOSSEN-SCHAFTSBANK DRESNER BANK AG
УГОРСЬКА
MAGYAR KULKERESKEDELMI BANK RT.
ІЗРАЇЛЬ
BANK LEUMI LE ISRAEL B.M.
ІТАЛІЯ
BANCA COMMERCIALE ITA.M. ITANA S.P.A. CREDITO ITALIANO S.P.A.
ЯПОНІЯ
BANK OF TOKYO LTD.
НІДЕРЛАНДИ
INTERNATIONALE NEDERLANDEN BANK N.V.
НОРВЕГІЯ
DEN NORSKE BANK
ПОЛЬЩА
BANK ROZWOJU EKSPORTU S.A.
ЛАТВІЯ
RIGAS KOMERCIBANK
ШВЕДЦЯ
SCANDINAVISKA ENSKILDA BANKEN
ШВЕЙЦАРІЯ
CREDIT SUISSE SWISS BANK CORPORATION
ТУРЕЧЧИНА
YAPI VE CREDI BANKASI A.S.
ВЕЛИКОБРИТАНІЯ
BARCLAYS BANK PLS MIDLAND BANK PLC NATIONAL WESTMINSTER BANK PLC
США
BANKERS TRUST COMPANY CHEMICAL BANK BANK OF NEW YORK KRAHN CHA.
БІЛОРУСЬ
БЕЛВНШЕКОНОМБАНК

емісії) про п'ятий випуск акцій банку «Україна»

ВОЗРОЖДЕННЯ
РАДОВА РОСІЯ
МЕЖКОМБАНК
МОСБИЗНЕСБАНК
НЕФТЕГАЗСТРОЙБАНК
ЕРАБАНК
ВОСТОКСИМКОМБАНК
БАШПРОМБАНК

РОСІЯ

КАЗАХАСТАН
КАЗКОММЕРБАНК

ТУРКМЕНИЯ

ТУРКМЕНИШЕНОКОМБАНК

Введення в Україні «елементами міжнародної фінансової банківської системи S.W.I.F.T.» дозволяє здійснювати розрахунки з іноземними банками в пакетному режимі і мати ширші можливості порівняно з існуючими системами як з точки зору обсягу здійснюваних операцій, так і оперативності передачі повідомлень.

Для проведення валютних операцій на сучасному міжнародному рівні у банку «Україна» впроваджується міжнародна система бухгалтерського обліку IBS, яка дає можливість здійснювати всі види бухгалтерського обслуговування клієнта, водночас генеруючи передачу необхідної інформації в банківський центр.

У 1993 р. банк «Україна» для проведення операцій на міжнародних грошових ринках підключився до системи REUTERS, що містить інформацію в режимі «реального часу» про 125 валют світу, тобто надає прямий вихід на міжнародні валютні ринки з понад 3500 банків та інших фінансових установ у 82 країнах світу. Це дозволяє не лише оперативно одержувати котировки та укладати угоди, але й розширювати спектр банківських послуг, підвищуючи ефективність управління активами банку у ВКБ, компани клієнтів і банків-кореспондентів за їх дорученням.

Банк «Україна» виступає каліринговим центром з розрахунків у карбованцях із Росією на Московській міжбанківській валютній біржі (ММВБ).

Банк «Україна» одним із перших у нашій країні почав співробітничати з міжнародними банками СІБІ, Казі, Шведі, Німеччини, Швейцарії, Австрії, Обробки банків, комерційних та подорожних чеків найвідоміших фінансових компаній: American Express, VISA, Thomas Cook, Master Card, Bank of America, Citicorp та інші.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Банк «Україна» проводить значний обсяг робіт щодо впровадження нових банківських технологій, у тому числі автоматизації грошових грошей — магнітних карток для безготівкових розрахунків клієнтів банку за придбаними в торговельній мережі товари та послуги, надані іншими організаціями.

У всіх установках банку «Україна» діє автоматизована система обліку акціонерів, яка забезпечує відповідно до вимог законодавства України зберігання, облік та обслуговування акцій банку, випущених у безготівковій формі (записи на рахунках «ДЕПО»).

У даний час впроваджується унікальна для України інформаційно-обчислювальна мережа банку, що містить підсистему автоматизованого збору реєстрації, обробки, аналізу зберігання інформації та підсистему зв'язку з захисту інформації при міжбанківських взаєморозрахунках підрозділів банку. Подібні мережі широко застосовуються у всіх розвинених країнах і характеризуються високою швидкістю передачі інформації, надійністю роботи, точністю систем управління, високою стійкістю до перешкод.

У банку розгорнуто інтелектуальна мережа телефонних комунікацій на базі системи ALKATEL 5200 BCN та «швидких лінійних трасів ІКМ-30, які забезпечують багаторівневий телефонний зв'язок на сучасному міжнародному рівні, що також дозволяють надавати широкий комплекс послуг абонентам.

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Банк «Україна» проводить активну інвестиційну політику. Він є засновником і бере активну участь у діяльності інститутів ринкової інфраструктури: Української фондової біржі; Української міжбанківської валютної біржі; Московської міжбанківської валютної біржі; Донецької агропромислової біржі; Вінницької регіональної товарно-продовольчої біржі; Українсько-Баварського університетського підприємства.

Банк «Україна» є членом банківських об'єднань: Міжнародної асоціації комерційних банків; Української асоціації комерційних банків; Української спілки промисловців і підприємців; Асоціації «Сільсько-технічна».

З метою сприяння розвитку фондового і страхового ринку та приватизаційних процесів банк «Україна» виступає співзасновником:

АТ Донецької інвестиційної компанії «ДІКОМ»;
АТ Інвестиційного фонду «Агропромісвест»;
АТ Інвестиційного фонду «Агроінвест»;
АТ Інвестиційної компанії «Крилатинвест»;
АТ Інвестиційного фонду «АКОМ»;
Довірного товариства «Капітал-Траст»;
Українсько-американського СП «Інтерконко»;
Фінансово-інвестиційної компанії «Інфіко».

ОПЕРАЦІЇ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ, ПРОДАЖ АКЦІЙ

Банк «Україна» має ліцензію Міністерства фінансів України (№ 20) на проведення всіх видів операцій з цінними паперами та ліцензію Міністерства фінансів України (№ 9) на здійснення діяльності як депозитарія інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії.

Банк здійснює такі види послуг: послуги з операцій з цінними паперами — проведення первинного розміщення цінних паперів, проведення операцій з цінними паперами на Українській фондовій біржі і в системі Центрального депозитарію, відповідальне зберігання цінних паперів.

Операції з векселями — врахування векселів,

домієлізації векселів, інкасування векселів, кредитування під заставу векселів, поручительство відносно векселесних зобов'язань (авала),

послуги Депозитарію цінних паперів банку «Україна» — виконання функцій депозитарію для інвестиційних фондів та інвестиційних компаній, ведення рахунків «ДЕПО» в системі електронного Депозитарію цінних паперів банку «Україна», розробка і впровадження автоматизованих систем безготівкового обліку і обліку цінних паперів.

На банк «Україна» покладені функції Каірингового банку Української фондової біржі (УФБ). Для роль банку в інфраструктурі ринку цінних паперів знайдла відображення в схваленні Каірингом Міністрів України Концепції функціонування і розвитку фондового ринку в Україні.

Брокерська контора банку «Україна» бере активну участь у діяльності Української фондової біржі.

Акції банку пройшли аістинг на УОБ і відносяться до першої групи офіційного котирування.

Згідно зі стандартом Міжнародної організації по стандартизації (ІСО) і Міжнародної системи нумерації для встановлення достовірності цінних паперів (ІСІН) простим і привласнюваним акціям банку «Україна» присвоєно ідентифікаційні номери UA0000100026 і UA0000100036 відповідно.

Вартість акцій банку «Україна» незначно зростає. На сьогоднішній день біржова ціна простих іменних акцій перевищує номінальну в 1,7 раз. Загальний обсяг угод з акціями банку «Україна» на УОБ становив за останній рік більше 1,5 млрд. грн.

Захисники інтересів своїх акціонерів, банк триві здійснює інтенсивну роботу по статутному фонду, а тому числі на 1000% індексувався внески акціонерів, що стали власниками акцій банку першого випуску.

Банк здійснює сплату дивідендів за квартальними підсумками діяльності. Середній розмір виплатився у третьому кварталі 1994 року дивідендів становить 340 % річних.

Банк одним з перших в Україні застосував у своїй діяльності електронний облік акцій у Депозитарії, що дає змогу проводити емісію акцій у безготівковому вигляді, здійснювати оперативний контроль за структурою акціонерного капіталу. В Депозитарії банку зберігається звіт про всі здійснені з акціями банків операції та інформація про кожного акціонера за всю історію банку як акціонерного товариства.

Для становлення банку «Україна» як суб'єкта міжнародного фондового ринку налагодили партнерські відносини з одним з найбільших банків Німеччини — «Коммерцбанк». Дослугно угоди, згідно з якою «Коммерцбанк» представлятиме інтереси банку «Україна» на Франкфуртській фондовій біржі і формуватиме за дорученням банку «Україна» його «інвестиційні портфелі». З цієї ж метою банк взяв участь у існуванні акціонерної компанії «Інтерконко» (США, Чикаго), діяльність якої спрямована на проведення фінансових операцій на американському фондовому ринку.

3. ДАНІ ПРО РОЗМІЩЕННЯ РАНІШЕ ВИПУЩЕНИХ В ОБІГ АКЦІЙ

Протягом 1990 — 1994 рр. банком «Україна» здійснено 4 емісії акцій.

Перша емісія акцій

Зборами засновників банку (протокол № 1 від 4 вересня 1990 р.) було прийнято рішення про випуск акцій на суму 1170 тис. грн. номінальною вартістю 1000 грн. кожна:

привласнюваних іменних акцій у кількості 130 тис. штук на суму 130 тис. грн. номінальною вартістю 1000 грн. кожна.

Випуск зареєстрований у Міністерстві фінансів України (реєстраційний № 231/192 від 9 липня 1992 р.).

Акції першої емісії розміщені серед 6 засновників і 5600 акціонерів, так і фізичних осіб. Усі акції реалізовані за вартістю, не нижче за номінальну.

Друга емісія акцій

Зборами акціонерів банку (протокол від 29 жовтня 1992 р.) було прийнято рішення про додатковий випуск акцій на суму 5,7 млрд. грн., у тому числі:

простих іменних акцій у кількості 5130 тис. штук на суму 5130 тис. грн. номінальною вартістю 1000 грн. кожна; привласнюваних іменних акцій у кількості 570 тис. штук на суму 570 тис. грн. номінальною вартістю 1000 грн. кожна.

Випуск зареєстрований у Міністерстві фінансів України (реєстраційний № 27/193 від 17 лютого 1993 р.).

Привласнені іменні акції банку № 2 від 25 лютого 1993 р.) було прийнято рішення про додатковий випуск акцій другої емісії на суму 2,3 млрд. грн.

Випуск зареєстрований у Міністерстві фінансів України (реєстраційний № 81/193 від 25 червня 1993 р.).

Акції другої емісії розміщені серед 63 тисяч акціонерів (як юридичних, так і фізичних осіб). Усі акції реалізовані за вартістю, не нижче за номінальну.

Третя емісія акцій

Зборами акціонерів банку (протокол від 20 травня 1993 р.) було прийнято рішення щодо збільшення статутного фонду банку до 25 млрд. грн. і випуску акцій третьої емісії на суму 15,7 млрд. грн.

У результаті цієї емісії розміщено 168,912 тис. штук акцій загальною номінальною вартістю 168,912 млрд. грн., у тому числі:

простих іменних акцій у кількості 164322 тис. штук номінальною вартістю 1000 грн. кожна на суму 164322 тис. грн.; привласнюваних іменних акцій у кількості 4590 тис. штук номінальною вартістю 1000 грн. кожна на суму 4590 тис. грн.

Результати емісії зареєстровані в Міністерстві фінансів України (реєстраційний № 272/194 від 6 липня 1994 р.).

Акції третьої емісії розміщені серед акціонерів за вартістю, не нижче за номінальну.

Четверта емісія акцій

Зборами акціонерів банку (протокол від 22 березня 1993 р.) було прийнято рішення щодо збільшення статутного фонду банку до 500 млрд. грн. і випуску простих іменних акцій четвертої емісії на суму 322 млрд. грн.

У результаті цієї емісії розміщено 446,578 тис. штук простих іменних акцій загальною номінальною вартістю 446,578 млрд. грн.

Результати емісії зареєстровані в Міністерстві фінансів України (реєстраційний № 381/194 від 5 жовтня 1994 р.).

Акції четвертої емісії розміщені серед акціонерів за вартістю, не нижче за номінальну.

4. ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ АКЦІЙ

Рішення щодо проведення п'ятого випуску акцій прийнято Правлінням банку «Україна» 25 серпня 1994 р. (протокол № 10).

Мета емісії акцій — подальше збільшення фінансово-го стану банку, нарощення масштабів його діяльності.

Загальний заплааний обсяг емісії становить 25,21 млрд. грн.

Серія акцій — D.

Тип акцій — прості іменні.

Номінальна вартість однієї акції — 1000 грн.

Ідентифікаційний номер акцій згідно зі стандартом міжнародної організації по стандартизації (ІСО) і Міжнародної системи нумерації для встановлення достовірності цінних паперів (ІСІН) — DA0000100026.

У разі переписання встановленого рівня передати акції статутний фонд встановлюється з урахуванням фактичної передатки.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОСТИХ ІМЕННИХ АКЦІЙ БАНКУ

Номінальна вартість однієї простої іменної акції — 1000 грн.

Прості іменні акції розміщуються серед юридичних і фізичних осіб. Продаж простих акцій здійснюється пакетно, у 100 акцій.

Власник простих акцій має право:

участи у загальних зборах акціонерів особисто або через представника (представник не має права замінювати члена Рада банку);

голосу (пропорційно кількості акцій, що є його власністю) при вирішенні всіх питань, що розглядаються загальними зборами акціонерів;

на одержання дивідендів пропорційно вартості акцій, що є його власністю;

на одержання частини майна банку пропорційно вартості акцій, що є його власністю, у разі ліквідації банку;

пріоритету на придбання акцій додаткових випусків, якщо Рада банку не затвердить інше рішення;

одержувати від Правління, відповідно до письмового запиту, необхідну інформацію з питань діяльності банку.

За рішенням Правління можуть бути встановлені додаткові пільги акціонерів — власників акцій.

Частка будь-якої з акціонерів банку по сумі акцій не повинна перевищувати 10% статутного фонду банку.

Переважне право на придбання акцій при новій емісії надається акціонерам банку.

ПОРЯДОК ВИПУСКУ І ОПЛАТИ АКЦІЙ

Акції випускаються у безготівковій формі і сплачуються в національній валюті України.

Оплата акцій здійснюється на підставі укладеного в установі банку договору-заявки на придбання акцій банку «Україна». Після повної цілості і внесення даних про акціонера і про належні йому акції у Депозитарій банку «Україна» власнику акцій видається сертифікат (свідчення) на сумарну вартість і кількість придбаних ним акцій.

Відповідно до вимог Національного банку України та Державної податкової інспекції України підприємства, організації та установи можуть купувати акції за рахунок власних коштів, які знаходяться у їхньому розпорядженні після сплати податків та процентів за банківським кредит. Для цього в установі банку подаються завірені аудиторською організацією баланс підприємства (форма 1) та звіт про фінансові результати та їх використання.

Громадяни можуть купувати акції на суму 20 тис. грн. і більше при поданні до установи банку довідки Державної податкової інспекції (або іншого документа), що свідчить про наявність доходів, достатніх для внесення до статутного фонду банку.

Акції реалізуються за ринковою вартістю (з курсовою надбавкою).

Орієнтовний рівень курсової надбавки — 60-80% номінальної вартості.

ПОРЯДОК ВИПЛАТИ ДИВІДЕНДІВ

Виплата дивідендів по акціях банку здійснюється щоквартально, через два тижні після прийняття рішення про їх розмір і порядок виплати.

Виплата дивідендів по простих акціях відбувається відповідно до чинного законодавства за рахунок прибутку банку, який залишається в його розпорядженні після сплати податків.

Виплати дивідендів по привласнюваних акціях здійснюється незалежно від одержаного банком прибутку.

Виплату оголошених дивідендів у обов'язковому порядку проводить кожна установа банку тим акціонерам, які мають особові рахунки у цій установі.

ФАКТОРИ РИЗИКУ:

непослідовність урядових рішень щодо діяльності комерційних банків;

зміни податкової політики щодо підвищення оподаткування комерційних банків;

непослідовність і неефективність заходів економічної реформи;

загострення проблеми платоспроможності підприємств;

інші обставини, не передбачені в умовах політичної та економічної кризи.

ФОРМА І СТРОКИ РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ

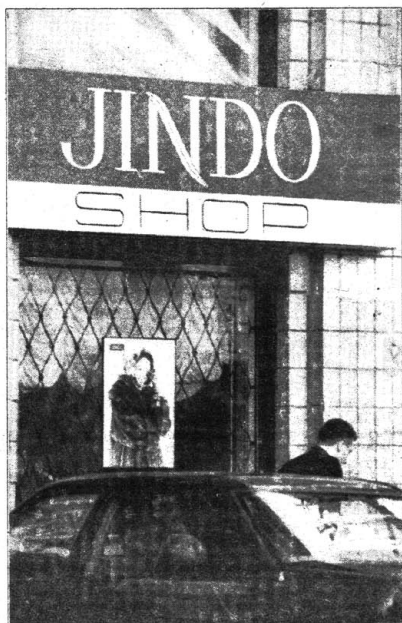
Акції розміщуються шляхом відкритої передатки.

Строки:

початок — 1 листопада 1994 р.;

закінчення — 1 березня 1995 р.

Продаж акцій проводиться всіма установами банку «Україна».

ШОПОНІАНА, або Світле майбутнє — є ринкові реформи плюс шопонізація всієї країни?

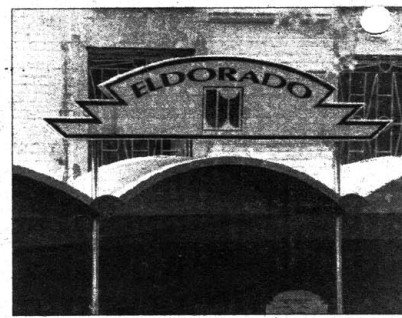
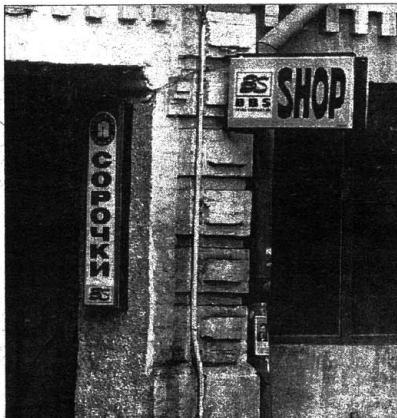
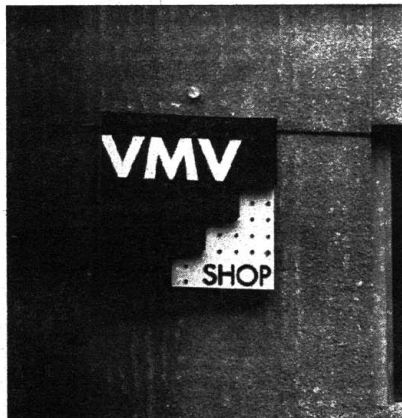
А як ще можна про це сказати, коли тих шопів розвелось — хоч греблю гати. І нема щоб написати просто — крамниця, лавка чи, бодай, магазин, або відвертіше — обдиралівка. А неодмінно — шоп. Таке враження, що всі ми сидимо в шопі. У кращому разі — в супермаркеті.

Лякав один з відомих героїв української драматургії жениха Стецька: «Як скажу німецьке слово по-турецькому...» Але то давно було. А тепер от баба Одарка із Зачепилівки розкаже:

— Задумала я у своїй хвазенді занавісочки освіжити, поїхала до Києва по крам, а там самі лише шопи. І ціни — шопівські. Дак тепер, коли прогніває хтось, я його до шопи й посилаю. І культурно, і серце одходить.

А баба Одарка — то вам не абихто. До неї весь куток прислухається й придивляється. Як у баби поперек ломить — неодмінно на дощ.

Тож, може, змие?

РАЗНОЕКСПОРТ

Підсумки першого розиграння по лотто-облігації "Компанії Разноекспорт":

Номер	Найменування призів	Номер	Найменування призів	Номер	Найменування призів	Номер	Найменування призів	Номер	Найменування призів
0000879	Годинник (Японія)	0200879	Годинник (Японія)	0400879	Годинник (Японія)	0600879	Годинник (Японія)	0800879	Годинник (Японія)
0002781	Пухова куртка	0202781	Пухова куртка	0402781	Пухова куртка	0602781	Пухова куртка	0802781	Пухова куртка
0004541	Комплект посуду	0204541	Комплект посуду	0404541	Комплект посуду	0604541	Комплект посуду	0804541	Комплект посуду
0008909	Погашення облігації	0208909	Погашення облігації	0408909	Погашення облігації	0608909	Погашення облігації	0808909	Погашення облігації
0012197	Годинник (Японія)	0212197	Годинник (Японія)	0412197	Годинник (Японія)	0612197	Годинник (Японія)	0812197	Годинник (Японія)
0012781	Пухова куртка	0212781	Пухова куртка	0412781	Пухова куртка	0612781	Пухова куртка	0812781	Пухова куртка
0015882	Телефонові скворідки	0215882	Телефонові скворідки	0415882	Телефонові скворідки	0615882	Телефонові скворідки	0815882	Телефонові скворідки
0018909	Погашення облігації	0218909	Погашення облігації	0418909	Погашення облігації	0618909	Погашення облігації	0818909	Погашення облігації
0022420	Телевізор (Японія)	0222420	Телевізор (Японія)	0422420	Телевізор (Японія)	0622420	Телевізор (Японія)	0822420	Телевізор (Японія)
0022781	Пухова куртка	0222781	Пухова куртка	0422781	Пухова куртка	0622781	Пухова куртка	0822781	Пухова куртка
028909	Погашення облігації	0228909	Погашення облігації	0428909	Погашення облігації	0628909	Погашення облігації	0828909	Погашення облігації
032716	Праска "Philips"	0232716	Праска "Philips"	0432716	Праска "Philips"	0632716	Праска "Philips"	0832716	Праска "Philips"
0032781	Пухова куртка	0232781	Пухова куртка	0432781	Пухова куртка	0632781	Пухова куртка	0832781	Пухова куртка
0036658	Фен (Японія)	0236658	Фен (Японія)	0436658	Фен (Японія)	0636658	Фен (Японія)	0836658	Фен (Японія)
0038909	Погашення облігації	0238909	Погашення облігації	0438909	Погашення облігації	0638909	Погашення облігації	0838909	Погашення облігації
0042781	Пухова куртка	0242781	Пухова куртка	0442781	Пухова куртка	0642781	Пухова куртка	0842781	Пухова куртка
0048909	Погашення облігації	0248909	Погашення облігації	0448909	Погашення облігації	0648909	Погашення облігації	0848909	Погашення облігації
0050329	Кавомолка	0250329	Кавомолка	0450329	Кавомолка	0650329	Кавомолка	0850329	Кавомолка
0052781	Пухова куртка	0252781	Пухова куртка	0452781	Пухова куртка	0652781	Пухова куртка	0852781	Пухова куртка
0055112	Постільна білизна	0255112	Постільна білизна	0455112	Постільна білизна	0655112	Постільна білизна	0855112	Постільна білизна
0058063	Телефонові скворідки	0258063	Телефонові скворідки	0458063	Телефонові скворідки	0658063	Телефонові скворідки	0858063	Телефонові скворідки
0058909	Погашення облігації	0258909	Погашення облігації	0458909	Погашення облігації	0658909	Погашення облігації	0858909	Погашення облігації
0059658	Постільна білизна	0259658	Постільна білизна	0459658	Постільна білизна	0659658	Постільна білизна	0859658	Постільна білизна
0060095	Постільна білизна	0260095	Постільна білизна	0460095	Постільна білизна	0660095	Постільна білизна	0860095	Постільна білизна
0062484	Вовняна кофдра (Іран)	0262484	Вовняна кофдра (Іран)	0462484	Вовняна кофдра (Іран)	0662484	Вовняна кофдра (Іран)	0862484	Вовняна кофдра (Іран)
0062781	Пухова куртка	0262781	Пухова куртка	0462781	Пухова куртка	0662781	Пухова куртка	0862781	Пухова куртка
0063576	Магнітофон "Daewoo"	0263576	Магнітофон "Daewoo"	0463576	Магнітофон "Daewoo"	0663576	Магнітофон "Daewoo"	0863576	Магнітофон "Daewoo"
0064428	Магнітофон Palasonic	0264428	Магнітофон Palasonic	0464428	Магнітофон Palasonic	0664428	Магнітофон Palasonic	0864428	Магнітофон Palasonic
0068909	Погашення облігації	0268909	Погашення облігації	0468909	Погашення облігації	0668909	Погашення облігації	0868909	Погашення облігації
0071498	Годинник (Японія)	0271498	Годинник (Японія)	0471498	Годинник (Японія)	0671498	Годинник (Японія)	0871498	Годинник (Японія)
0071498	Пухова куртка	0272781	Пухова куртка	0472781	Пухова куртка	0672781	Пухова куртка	0872781	Пухова куртка
0071498	Погашення облігації	0278909	Погашення облігації	0478909	Погашення облігації	0678909	Погашення облігації	0878909	Погашення облігації
0082781	Пухова куртка	0282781	Пухова куртка	0482781	Пухова куртка	0682781	Пухова куртка	0882781	Пухова куртка
0083383	Відеоманітофон	0283383	Відеоманітофон	0483383	Відеоманітофон	0683383	Відеоманітофон	0883383	Відеоманітофон
0088909	Погашення облігації	0288909	Погашення облігації	0488909	Погашення облігації	0688909	Погашення облігації	0888909	Погашення облігації
0094178	Годинник (Японія)	0294178	Годинник (Японія)	0494178	Годинник (Японія)	0694178	Годинник (Японія)	0894178	Годинник (Японія)
0097371	Фен (Японія)	0297371	Фен (Японія)	0497371	Фен (Японія)	0697371	Фен (Японія)	0897371	Фен (Японія)
0098909	Погашення облігації	0298909	Погашення облігації	0498909	Погашення облігації	0698909	Погашення облігації	0898909	Погашення облігації
0099443	Вовняна кофдра (Іран)	0299443	Вовняна кофдра (Іран)	0499443	Вовняна кофдра (Іран)	0699443	Вовняна кофдра (Іран)	0899443	Вовняна кофдра (Іран)
00100879	Годинник (Японія)	0300879	Годинник (Японія)	0500879	Годинник (Японія)	0700879	Годинник (Японія)	0900879	Годинник (Японія)
0102781	Пухова куртка	0302781	Пухова куртка	0502781	Пухова куртка	0702781	Пухова куртка	0902781	Пухова куртка
0104541	Комплект посуду	0304541	Комплект посуду	0504541	Комплект посуду	0704541	Комплект посуду	0904541	Комплект посуду
0108909	Погашення облігації	0308909	Погашення облігації	0508909	Погашення облігації	0708909	Погашення облігації	0908909	Погашення облігації
0112197	Годинник (Японія)	0312197	Годинник (Японія)	0512197	Годинник (Японія)	0712197	Годинник (Японія)	0912197	Годинник (Японія)
0112781	Пухова куртка	0312781	Пухова куртка	0512781	Пухова куртка	0712781	Пухова куртка	0912781	Пухова куртка
0115882	Телефонові скворідки	0315882	Телефонові скворідки	0515882	Телефонові скворідки	0715882	Телефонові скворідки	0915882	Телефонові скворідки
0119909	Погашення облігації	0318909	Погашення облігації	0518909	Погашення облігації	0718909	Погашення облігації	0918909	Погашення облігації
0122420	Телевізор (Японія)	0322420	Телевізор (Японія)	0522420	Телевізор (Японія)	0722420	Телевізор (Японія)	0922420	Телевізор (Японія)
0122781	Пухова куртка	0322781	Пухова куртка	0522781	Пухова куртка	0722781	Пухова куртка	0922781	Пухова куртка
0128909	Погашення облігації	0328909	Погашення облігації	0528909	Погашення облігації	0728909	Погашення облігації	0928909	Погашення облігації
0132716	Праска "Philips"	0332716	Праска "Philips"	0532716	Праска "Philips"	0732716	Праска "Philips"	0932716	Праска "Philips"
0136658	Фен (Японія)	0336658	Фен (Японія)	0536658	Фен (Японія)	0736658	Фен (Японія)	0936658	Фен (Японія)
0138909	Погашення облігації	0338909	Погашення облігації	0538909	Погашення облігації	0738909	Погашення облігації	0938909	Погашення облігації
0142781	Пухова куртка	0342781	Пухова куртка	0542781	Пухова куртка	0742781	Пухова куртка	0942781	Пухова куртка
0142781	Погашення облігації	0348909	Погашення облігації	0548909	Погашення облігації	0748909	Погашення облігації	0948909	Погашення облігації
015	Термостійкий посуд	0350329	Термостійкий посуд	0550329	Термостійкий посуд	0750329	Термостійкий посуд	0950329	Термостійкий посуд
0152781	Пухова куртка	0352781	Пухова куртка	0552781	Пухова куртка	0752781	Пухова куртка	0952781	Пухова куртка
0155112	Постільна білизна	0355112	Постільна білизна	0555112	Постільна білизна	0755112	Постільна білизна	0955112	Постільна білизна
0158063	Телефонові скворідки	0358063	Телефонові скворідки	0558063	Телефонові скворідки	0758063	Телефонові скворідки	0958063	Телефонові скворідки
0158909	Погашення облігації	0358909	Погашення облігації	0558909	Погашення облігації	0758909	Погашення облігації	0958909	Погашення облігації
0159658	Постільна білизна	0359658	Постільна білизна	0559658	Постільна білизна	0759658	Постільна білизна	0959658	Постільна білизна
0160095	Постільна білизна	0360095	Постільна білизна	0560095	Постільна білизна	0760095	Постільна білизна	0960095	Постільна білизна
0162484	Вовняна кофдра (Іран)	0362484	Вовняна кофдра (Іран)	0562484	Вовняна кофдра (Іран)	0762484	Вовняна кофдра (Іран)	0962484	Вовняна кофдра (Іран)
0162781	Пухова куртка	0362781	Пухова куртка	0562781	Пухова куртка	0762781	Пухова куртка	0962781	Пухова куртка
0163576	Магнітофон "Daewoo"	0363576	Магнітофон "Daewoo"	0563576	Магнітофон "Daewoo"	0763576	Магнітофон "Daewoo"	0963576	Магнітофон "Daewoo"
0164428	Магнітофон Palasonic	0364428	Магнітофон Palasonic	0564428	Магнітофон Palasonic	0764428	Магнітофон Palasonic	0964428	Магнітофон Palasonic
0168909	Погашення облігації	0368909	Погашення облігації	0568909	Погашення облігації	0768909	Погашення облігації	0968909	Погашення облігації
0171498	Годинник (Японія)	0371498	Годинник (Японія)	0571498	Годинник (Японія)	0771498	Годинник (Японія)	0971498	Годинник (Японія)
0172781	Пухова куртка	0372781	Пухова куртка	0572781	Пухова куртка	0772781	Пухова куртка	0972781	Пухова куртка
0178909	Погашення облігації	0378909	Погашення облігації	0578909	Погашення облігації	0778909	Погашення облігації	0978909	Погашення облігації
0182781	Пухова куртка	0382781	Пухова куртка	0582781	Пухова куртка	0782781	Пухова куртка	0982781	Пухова куртка
0183383	Відеоманітофон	0383383	Відеоманітофон	0583383	Відеоманітофон	0783383	Відеоманітофон	0983383	Відеоманітофон
0188909	Погашення облігації	0388909	Погашення облігації	0588909	Погашення облігації	0788909	Погашення облігації	0988909	Погашення облігації
0192781	Пухова куртка	0392781	Пухова куртка	0592781	Пухова куртка	0792781	Пухова куртка	0992781	Пухова куртка
0194178	Годинник (Японія)	0394178	Годинник (Японія)	0594178	Годинник (Японія)	0794178	Годинник (Японія)	0994178	Годинник (Японія)
0197371	Фен (Японія)	0397371	Фен (Японія)	0597371	Фен (Японія)	0797371	Фен (Японія)	0997371	Фен (Японія)
0198909	Погашення облігації	0398909	Погашення облігації	0598909	Погашення облігації	0798909	Погашення облігації	0998909	Погашення облігації
0199443	Вовняна кофдра (Іран)	0399443	Вовняна кофдра (Іран)	0599443	Вовняна кофдра (Іран)	0799443	Вовняна кофдра (Іран)	0999443	Вовняна кофдра (Іран)
0310272									

Супер-приз - автомобіль ВАЗ 2108

За призами звертайтеся протягом 45 днів за адресами:

Київ
Хрещатик, 16, Компанія Разноекспорт, т. (044) 229-09-47
Рівно
вул. княгині Ольги, 8, Разноекспорт-Рівно, т. (0362) 22-42-76
Тернопіль
вул. Коперника, 18, Разноекспорт-Тернопіль, т. (03522) 2-26-59
Львів
вул. Леонтювця, 2, Разноекспорт-Львів, т. (0322) 33-81-34
Івано-Франківськ
вул. Вовчинецька, 9, Разноекспорт-Івано-Франківськ, т. (03422) 4-90-51
Миколаїв
Разноекспорт-Миколаїв, т. (0512) 55-22-47
Херсон
вул. 9-го січня, 29, Разноекспорт-Херсон, т. (05522) 4-54-56
Дніпропетровськ
вул. Дзержинська, 7/40, Разноекспорт-Дніпропетровськ, т. (0562) 44-77-82
Суми
вул. Кірова, 25, Разноекспорт-Суми, т. (05422) 28-01-92
Полтава
вул. Київське шосе, 72, кв. 26, Разноекспорт-Полтава, т. (05322) 3-83-74
Луганськ
Разноекспорт-Луганськ, т. (03322) 3-40-32
Донецьк
вул. Розі Люксембург, 101, кв. 2, Разноекспорт-Донецьк, т. (0622) 51-98-66
Житомир
пл. Перемоги, 2, к. 404, Разноекспорт-Житомир, т. (0412) 20-44-24
Харків
вул. Яроша, 18-а, Разноекспорт-Харків, т. (0572) 30-04-18

Чемпіон бере гору над лідером

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 16-й тур.

Карпати — Чорноморець 0:0, 4000. Таврія — Дніпро 1:2, 10000. 0:1 Фінксель (23), 0:2 Козовалов (49), 1:2 Антохін (53). Прикарпаття — Металург 1:0, 7000. М.Юрченко (43). Крибас — Зоря-МАЛС 2:0, 5000. 1:0 Пантілов (26), 2:0 Громов (61). Торпедо — Верес 4:1, 4000. 1:0 Алаков (1), 1:1 Шалоренко (6), 2:1 Алаков (8), 3:1 Ралюченко (37), 4:1 Р.Бондаренко (84). СК Миколаїв — Темп 1:0, 10000. Забрський (88). Кремень — Волинь 1:0, 7500. Лукаш (34). Нива Тр — Нива Вц 1:0, 7000. Біскуп (3).

Шахтар — Дніпро 1:3, 0:1 Шкапенко (33, з пенальті), 0:2 Михайленко (44), 1:2 Петров (49, з пенальті), 1:3 Мізін (85).

Шахтар: Шуклов, Леонов, Смігунов, Яценко, Попов, Бабій, Орбу, Погодін (Матвеєв, 46), Петров, Кривенцов (Зубов, 59), Воскобойник (Шимченко, 84).

Дніпро: Шовковський, Лужний, Ващук, Леженцев, Шаран, Ковалев, Косовський, Ребров, Джигиріані (Шевченко, 56), Михайленко (Шматоваленко, 82), Шкапенко (Мізін, 71).

Покарпати: Джигиріані, Лужний, Бабій, Шкапенко, Орбу.

Суддя В.Леро (Іллічівськ).

Донецьк. 8 листопада. Стадіон «Шахтар». 25.000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	12	2	1	36-8	38
Дніпро	11	4	0	36-14	37
Дніпро	10	2	3	27-17	32
Таврія	9	2	5	37-19	29
Чорноморець	8	4	4	24-16	28
Кремень	7	3	6	19-17	24
Крибас	7	3	6	13-11	24
Торпедо	8	0	8	21-24	24
Нива Вц	7	0	9	20-18	21
Верес	6	3	7	20-30	21
Карпати	5	5	6	14-18	20
Прикарпаття	5	4	7	18-23	19
Зоря-МАЛС	5	2	9	22-33	17
Металург	4	4	8	20-30	16

Нива Тр	4	3	8	17-21	15
Темп	3	4	9	12-18	13
СК Миколаїв	4	1	11	12-33	13
Волинь	3	2	11	11-29	11

Донецький матч, якому заздалегідь відповідала роль центрального в першому колі (бо ж зустрічались лідер турніру з чемпіоном країни), був досить-таки цікавим. По-перше, глядачі (маються на увазі не тільки місцеві) дістали насолоду від чотирьох забитих м'ячів. По-друге, обидві команди продемонстрували досить збалансований футбол.

Протягом поєдинку була виділялася деякої територіальної переваги «Шахтаря». Але це ніякою мірою не збентежило киян. Їхня тактика, зміни ефективно зіграли на контратаках, логічні комбінації були приваблювали на фоні постійної поспішності донецьчан. Отож стратегія Йожефа Сабо виявилася мудрішою і далекогляднішою, ніж аргументи Валерія Яремченка.

Чемпіон виграє, і питання про перемогу в першому колі залишається відкритим.

І ще про одне. Сподіваємося, мільйони глядачів спостерігали події на стадіоні «Шахтар» по телебаченню. Репортаж вело двоє коментаторів. І акціо киянин Олександр Семенченко робив свою справу професійно, інтелігентно, то його донецький партнер Микола Гісць щоразу являв передавачу кулі меду. Негоже, маючи отаку величезну аудиторію з різними прихильностями, так відверто виявляти симпатії, допускати неадекватність по відношенню до команди гостей, судді (і не тільки цього матчу). Все це кажу про мовні та інші помилки донецького «майстра футбольного слова». Пробачте, але його коментар просто дратував.

Першість країни. Перша ліга. 19-й тур. Сталь — Бажановець — 4:0, Борисфен — Закарпаття — 3:0, Ворскла — Карпати — 2:1, Буковина — Скала — 1:0, Поділля — Кристал — 3:5, Нафтовик — Поліграфтехніка — 1:0, СВТС — Дніпро — 1:1, СК Одеса — Зірка-Нісас — 3:0, Металург — Нафтохім — 1:1, Хімік Жт — Металіст — 0:0, Дніпро-2 — Хімік Сд — 1:0.

Першість країни. Друга ліга. Дніпро Лг — Таврія — 3:1, Металург Ко — Чорноморець-2 — 0:0, Сіріус — Мелітопол — 0:0, Віктор — Артані — 3:0, Галичина — Дніпро С — 3:0, Газінік — Чайка — 2:1, Явір — Металург Кч — 2:0, Десна — Титан — 0:2, ФК Львів — Азовець — 3:2, Рось — Дружба — 3:0.

Кубок країни. 1/16 фіналу. Дніпро (Київ) — Газінік (Комарно) — 2:0 (перший матч — 2:0). Михайленко (50,69).

Суперники «Київ-Баскету» визначилися

Єдиний наш представник у євротурнірах столичний клуб «Київ-Баскет» зіграв два чергові поєдинки в національному чемпіонаті. Виступав він обидва рази на виїзді. Спершу в Білій Церкві зустрів досить відчужений опір з боку місцевої команди «Нафтохімік-Олександрія», перемігши досить скромно 109:105. Результативно зіграв Євген Мурзін, який приніс команді 34 очка. У господарів найрезультативнішим був Валерій Яйчун — 32. А потім «Баскет» досить переконливо розігрався в клубом ЦСК-«Меркурій» — 130:85. Між цими зустрічами головний граючий тренер віце-чемпіона країни Андрій Підковиров встиг побувати в Мюнхені, де в готелі «Holiday inn» пройшло жеребкування дванадцяти найсильніших учасників Кубка Європи. Андрій сказав, що на такому відповідальному етапі змагання гріх скаржитися на жереб. Літше готуватися обіграє будь-якого суперника.

— І хто ж випав «Київ-Баскету»? — запитував Підковиров.

— БК «Спліт» (Хорватія), «Антиб» (Франція), «Беллінцона» (Швейцарія), «Іракліс» (Греція), «Маєс Пілс» (Бельгія). В іншій підгрупі змагатимуться: «Хапоель» (Тель-Авів, Ізраїль), «Таугрес» (Іспанія), «Гетеборг» (Швеція), «Бенеттон» (Італія), «Брошені» (Латвія), «Вроцлав» (Польща). Свій перший матч ми зіграємо 22 листопада у Франції.

У ці ж дні в «Київ-Баскеті» сталася приємна подія. Гравці і тренери привітали Олега Рубана, якому дружина Тетяна подарувала доньку.

Віктор ВРАНИЦЬКИЙ.

Реклама

РИНОК
ВІД
ДО
ДОСЯ

ВСЕ ПРО РИНОК,
ВСІМ ПРО РИНОК

УР-1,
четвер, 10 листопада, 20.30.
Радіо «ПРОМІНЬ»,
вівторок, 15 листопада, 8.00.

Тема передачі:
"Конкуренція—душа
ринку".

**ПРИВАТИЗАЦІЯ
БЛІЦ-ІНФОРМ**
АКТУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ХІД ПРИВАТИЗАЦІЇ
УР-1, з понеділка до п'ятниці о 6.15 та 20.15
(в інформаційному блоці)

ПЕРЕХРЕСТЯ

ВІДВЕРТІ РОЗМОВИ ПРО РИНКОВІ РЕФОРМИ

УТ-3, понеділок, 14 листопада, 20.30.

Тема передачі: "Великі проблеми малого бізнесу".

УТ-1, вівторок, 15 листопада, 8.10.

Тема передачі: "Великі можливості малої приватизації. Частина 1".

Контактний телефон: 044 5433275.

ЩОТИЖНЯ

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ В РЕГІОНАХ

УТ-3,
п'ятниця,
11 листопада,
21.00

ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ,
АНАЛІЗУЙТЕ, ДИСКУТУЙТЕ!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛІК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А.ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:

252047, Київ-47,

вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.

441-89-44.

• Рукописи не повертаємо.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КІП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламовиданні публікації не закликає підписувачів авторів публікацій.
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Київ: 449255.
Тираж: 380270

Комп'ютерну друку виконав «Преса України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 03141213.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».